

bb.46./a belföldi.....folyt/p

27. népművészet /6. sz. jav./
28. király andrásné beszéde
29. megbízólevél
30. kiállítás
31. a magyar kereskedelmi kamara
32. a prometheus csapata /7. sz. jav./
33. időjárás
34. országos diáknapok
35. emléktáblaavatás
36. tolnay kiári
37. a dicsőséges 133 nap /10. sz. jav./ /18. sz. jav./
38. politikai nagygyűlés /11. sz. jav./
39. romesh chandra kitüntetése /9. sz. jav./
40. óbudai géléria
41. „a gondolat él,,
42. a kereszttyén békekonferencia
43. a moszkvai cirkuszrevü
44. szerk. figy./javítások a 28-as hirre/király andrásné/
45. lázár györgy hazaérkezett
46. hirjegyzék

/mti/

--

21.20/p

-40-

v é g e

készült az mti kbelföldi főszerkesztőségében
főszerkesztő: bajnok zsoltt
szerkesztette: dosztányi imre
 halasi györgy

22¹⁰ UG

60.008
X

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

k e d d

bb. 1. e m b a r g ó kedden 15.00 óráig!

kiüntetések

nj hgy

1979. március 20.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa

a magyar tanácsköztársaság kikiáltásának 60. évfordu-
lója alkalmából, a munkásmozgalomban kifejtett több
évtizedes tevékenységük elismeréseként

a magyar népköztársaság zászlóröndjé

kiüntetést adományozta:

hidas antal kossuth-dijas írónak,

dr. práth károly nyugalmazott minisztériumi főosztály-
vezetőnek,

sebes sándor nyugalmazott miniszterhelyettesnek, az mszmp
keb titkársága tagjának

szerényi sándornak, a pártfőiskola nyugalmazott igazgatójának,
az mszmp keb titkársága tagjának

/folyt.köv./

UG

-1-

bb. 1. / kitüntetések... 1. folyt./ rj

a munka vörös zászló érdemrendje kitüntetését

adományozta:

havas ernő nyugdíjas vállalati igazgatónak,
somogyi páll nyugdíjas személyzeti vezetőnek,
szobek andrás nyugalmazott miniszternek,
tombáczi imre nyugdíjas városi tanácselnöknek

a szocialista magyarországért érdemrend

kitüntetését adományozta:

bakó emil nyugdíjas szövetkezeti főkönyvelőnek,
dr. bakonyi endréné nyugdíjas pártalkalmazottnak,
bakonyi s. endrénének, a magyar beruházási bank nyugdíjas vezér-
igazgatójának,
dr. boros istván nyugdíjas muzeumi főigazgatónak,
döbrentei károly nyugdíjas gyárigazgatónak, a textilipari dol-
gozók szakszervezete alelnökének,
gergely lajos nyugdíjas vállalati igazgatónak,
huber lajosnak, a közalkalmazottak szakszervezete nyugalmazott
elnökének,
kasza istván nyugdíjas munkásnak,
dr. kovács kálmánnak, az állam és jogtudományok kandidátusának,
az eötvös lóránd tudományegyetem tanszékvezető egyetemi ta-
nárának,
lovas ferenc nyugdíjas könyvkötőnek,
mázi józsef nyugdíjas kerületi munkásör-parancsnoknak,
balogh mária nyugdíjas rendőr ezerekesnek,
benedek józsefnek, a fővárosi gázművek nyugdíjas igazgatójának,
/folyt.köv./

- 2 -

VG

bb. 1. / kitüntetések... 2. folyt./ rj

nagy béla nyugdíjas iskola igazgatónak,

dr. nagy lajosnak, az mszmp somogy megyei bizottsága oktatási
igazgatósága vezetőjének,

olt károlynak, az állami egyházügyi hivatal nyugalmazott elnöké-
nek,

olty magda kossuth-díjas színművésznek, a magyar népköz társaság
kiváló művészeinek,

oszkó gyula nyugdíjas vállalati igazgatónak,

ott józsef nyugdíjas kerületi nevelő elnöknek,

dr. prieszol olgának, a közalkalmazottak szakszervezete főtitkárá-
nak,

riczu józsef nyugdíjas vállalati igazgatónak

rujder jános nyugdíjas pártalkalmazottnak,

sebő tamás nyugdíjas iparitanuló intézeti szakoktatónak,

telek jánosné nyugdíjas kereskedelmi eladónak,

tengerdi istván nyugdíjas minisztériumi főelőadónak, az mszmp
kb irodája társadalmi munkatársának,

tőzsér k. jános nyugdíjasnak, a szakszervezetek nógrád megyei
tanácsa tiszteletbeli elnökének,

tóth Mihály nyugdíjas vállalati igazgatónak, a közlekedési és
szállítási dolgozók szakszervezete központi vezetősége tagjá-
nak,

várnai zseni költőnek,

zsemlye ferenc nyugdíjas megyei tanácselnök-helyettesnek;

/folyt.köv./

VG

- 3 -

bb. 1. / kitüntetések... 3. folyt./rj

a munka érdemrend arany fokozata

kitüntetést adományozta:

andrás Lajosné nyugdíjasnak,
barla anna nyugdíjas tanácsi előadónak,
bártfai József nyugdíjas munkásnak,
bernáth Lászlóné nyugdíjas pártalkalmazottnak,
bertusz Pál nyugdíjas rendőr őrnagynak,
boross Imre nyugdíjas minisztériumi csoportvezetőnek,
csuka Lajos nyugdíjas tsz. párttitkárnak,
daru Imréné nyugdíjas nevelőotthon-vezetőnek,
özv. dáni Jánosné nyugdíjas moziüzemi dolgozónak,
dorkó Imre nyugdíjas pártalkalmazottnak,
dömény József nyugdíjas munkásnak,
dumitrás Mihály nyugdíjas járási tanácselnöknek,
fazekas László nyugdíjas kollégiumi gondnoknak,
fekete István nyugdíjas városi tanácsi osztályvezetőnek,
forján József nyugdíjas munkásnak,
gelencsér Lászlónak, a Zala megyei iparcikk kereskedelmi vállalat igazgatójának,
gyuricza Istvánnak, az MSZMP dombovári városi bizottsága első titkárának,
harsányi Gábor nyugdíjas személyzeti vezetőnek,
Jagri Mihálynak, az MSZMP Orosházi városi bizottsága munkatársának,
/folyt.köv./

UG

-4-

bb. 1. / kitüntetések... 4. folyt./rj

Jóós Istvánné nyugdíjas bolti eladónak,
Keresztes Mihály nyugdíjas járási tanácselnöknek,
Keszeli Ferenc nyugdíjas bányásznak,
Kiss János nyugdíjas ktsz. részlegvezetőnek,
Kiss László nyugdíjas műszaki kalkulátornak,
Konvalinka László nyugdíjas vállalati igazgatónak,
Kovács Ferencnek, az MSZMP Nyírbátori járási bizottsága első titkárának,
e. Kovács Kálmán nyugdíjas tanárnak,
Kővári Lászlónak, az országos tervehivatal főosztályvezetőjének,
Krausz József nyugdíjas szakoktatónak,
Kihár András nyugdíjas pártalkalmazottnak,
Kurucz András nyugdíjas szerszámkészítőnek,
Lakatos István nyugdíjas vállalati igazgatónak,
Lehota István nyugdíjas belügyminisztériumi dolgozónak,
Lovas László nyugdíjas vállalati műszaki tisztviselőnek,
Dr. Madár Jánosnak, a Pest megyei köjál igazgatófőorvosának,
Máté Györgynek, a népszabadság főmunkatársának,
Mester Erzsébet nyugdíjas személyzeti vezetőnek,
Molnár Józsefnek, az MSZMP Tatai városi bizottsága első titkárának,
K. Nagy Imre nyugdíjas községi tanácselnök-helyettesnek,
/folyt.köv./

UG

-5-

bb. 1. / kitüntetések... 5. folyt./nj

papp gyula nyugdíjas tsz-tagnak,
patai szabó sándorné nyugdíjas vállalati igazgatónak,
petri miklós nyugdíjas szerelésvezetőnek,
dr. pollner györgynek, az országos ideg- és elmeorvosi intézet főigazgató főorvos helyettesének,
raposa margitnak, az mszmp budai járási bizottsága munkatársának,
redő évának, a közgazdaságtudományok kandidátusának, az mta közgazdaságtudományi intézete nyugalmazott főmunkatársának,
rózsa irén nyugdíjas minisztériumi főosztályvezetőnek,
sándor lászlónak, az építésügyi és városfejlesztési minisztérium nyugalmazott miniszteri műszaki-gazdasági tanácsadójának,
sóvári gyulának, a láng gépgyár lakatos csoportvezetőjének,
svába jános nyugdíjas munkásnak,
szabó jános nyugdíjas járási tanácselnöknek,
szendrő ferenc nyugdíjas színházigazgatónak,
dr. szenes ivánnak, a semmelweis orvostudományi egyetem egyetemi docensének,
szili józsefnek, a szakszervezetek baranya megyei tanácsa titkárnak,
szücs józsef nyugdíjas gazdasági igazgatónak,
takács györgy nyugdíjas belügyminisztériumi dolgozónak,
tarján sándor nyugdíjas nyomdásznak,
tóth imrének, a kazincbarcikai könnyübetonggyár üzemvezetőjének,
dr. tóth jánosnak, az mszmp budapest xii. ker. bizottsága első titkárnak,

/folyt.köv./

-6-

UG

bb. 1. / kitüntetések... 6. folyt./nj

török kálmán nyugdíjas munkásnak,
vermes dezsőnének, a tűzoltóság nyugdíjas osztályvezetőjének;

az elnöki tanács

a vörös csillag érdemrend kitüntetést

adományozta:

badánti Antal nyugdíjas belügyminisztériumi dolgozónak,
duba andrás nyugdíjas századosnak,
farsang péter nyugdíjas századosnak,
p. horváth István nyugdíjas rendőr alezredesnek és
sós dezső nyugdíjas munkásőr zászlóalj-parancsnoknak;

a munka érdemrend ezüst fokozata kitüntetést adományozta:

horváth gyulának, a villamos berendezés- és készülék művek telep-
vezetőjének,

mészáros Mihálynak, a csepel vas- és fémművek gyáregységvezető-
helyettesének,

milner Józsefnek, a sajtószentpéteri üvegyár pártbizottsága tit-
kárnak,

nagykismaroczi arankának, az ózdi kohászati üzemek dolgozójának,

németh ferencnek, a bábolnai mezőgazdasági kombinát uraiujfalui
gazdasága művezetőjének,

papp gyulának, a volán 3. sz. vállalata művezetőjének,

sütő jánosnak, a nógrádi szénbányák vállalat kányási üzemegysége
villanyszerelő csoportvezetőjének,

tián józsefnének, a kisz dunaujvárosi járási bizottsága járási
uttörő-elnökének,

ujvári Istvánnak, a mecseki szénbányák vállalat lakatos csoport-
vezetőjének. /mti/

-.-

UG

-7 -

bb. 2. május 3-án kezdődik a petőfi-híd felújítása - huszonöt kilométeres terelőt a járműveknek

1/-don/dg/rj hgy

1979. március 20.

tervszerűen haladnak a petőfi-híd felújítását előkészítő munkák minden feltétel megvan, meglesz ahhoz, hogy a parti-híd elbontásával május 3-án megkezdődjék a 18 hónapig tartó nagy építkezés.

- az előkészítésben 14 vállalat kollektívája vesz részt, s eddigi teljesítményük elismerésre méltó: mintegy 60 millió forint értékű munkát végeztek - mondta Gordon Juditnak, az MTI főmunkatársának Dalmy Tibor miniszteri biztos. - az erőket a köz-művek áthelyezésére, a gépjárműveknek kijelölt terelőt jelzőlámpáinak átprogramozására, illetve új telepítésére összpontosítjuk. a petőfi-híd felújításának időszakában a kelet-nyugati köztűi tengelyre tevődik át a forgalom. a zökkenőmentes közlekedés érdekében a jelzőberendezések váltási idejét a Kossuth Lajos utca, Erzsébet-híd utvonalon megnyújtjuk; azaz e térségben és természetesen Budán is fázisidőben a főutvonalak kapnak elsőbbséget. ahhoz, hogy a 25 kilométeres terelőhálózat május elejétől fogadni tudja naponta a szokottnál több, tízezerrel több járművet, fontos a különböző építési anyagok időben való helyszínre szállítása.

- a tereléshez, a forgalom fenntartásához rendbe kell hoznunk a kijelölt utakat, illetve átmeneti megoldásként újakat kell építenünk. Budán már megkezdtek a Dombóvári ut, az Egy József utca, a Bertalan utca és a Bercsényi utca korszerűsítését, aszfaltozását. legnehezebb feladatunk a Döbrentei tér ideiglenes rendezése. az alsó és a felső rakpart között - az Erzsébet-híd alatt - egy új rámpát létesítünk, elkészülte után déli irányból fel lehet majd hajtani az Erzsébet-hídra, illetve a hídról közvetlenül lehajtva elérhető lesz az első rakpart. ezzel a megoldással a gépjárművezetőknek lehetőséget adunk, hogy elkerüljék a zsúfolt gél-lért teret.

- a fő építési munkák május eleji megkezdésének feltétele, hogy Franciaországból megérkezzen a speciális hidraulikus bontógép, amellyel a petőfi-híd vasbetonlemezét távolítjuk el. ez ugyanis az eddig vett minták alapján annyira elhasználódott, hogy teljesen el kell bontanunk. a hidat a szó szoros értelmében levetkőztetjük, csak vasszerkezete marad meg - mondta a miniszteri biztos.

/folyt.köv./

UG

-8-

bb. 2. /május 3-án... 1. folyt./rj

- a munkálatok napra szóló menetrendjét április közepéig állítjuk össze. egyébként mindig három hónapra előre határozzuk meg pontosan, kinek mi lesz a feladata. általános, körvonalalaiban kirajzolódott ütemtervünk természetesen van. a felújításban érintett 35 vállalattal egyeztetett program alapján elmondhatjuk: a hidat három ütemben fiatalítjuk meg. a munkát az északi oldalon kezdjük, s haladunk át a déli oldalra. a tehéngépkocsiknak, a villamospótló autóbuszoknak és a megkülönböztetett jelzésű járműveknek egy-egy sáv az építkezés ideje alatt mindig lesz, de csak reggel 5 órától este 9-ig.

- Ugy számítjuk: a hid egyharmadával, a bontással és az újraépítéssel novemberre készülünk el. ezzel egyidejűleg dolgozunk a parti-hídon is: az ötnyílású vasszerkezet helyett egy új, háromnyílású építünk, a 2-es villamosok boráros téri megállója megszűnik, a szerelvények a tértől nem messzire létesítendő megállókból indulnak csepel, illetve az Erzsébet-híd irányába. a vonalat tenát a téren kettévágjuk.

- elbontjuk a boráros téri nagyon régi gyalogos aluljárót is. de ez már része a boráros tér rendezésének, amely a petőfi-híd felújításával egyidejűleg kezdődik, és csak 1982-ben fejeződik be. a forgalmas csomópontban területileg akkora gyalogos aluljáró lesz, mint a Kálvin téren, de építészeti megoldásában a Baross térhez hasonlóan, nyitott terü lesz - mondta befejezésül Dalmy Tibor miniszteri biztos. /MTI/

--

bb. 3. emlékezés a dicsőséges 133 napra a főváros oktatási intézményeiben

1/-táv, da/bc rj hgy

1979. március 20.

az első magyar proletárállam kikiáltására emlékeznek kedden Budapest diákjai. a főváros 324 uttörőcsapatában mintegy 160 ezer piros-és kéknyakkendős pajtás köszönti ünnepélyes csapatgyűléseken a tanácsköztársaság 60. évfordulóját. a II. kerületi általános iskolák tanulói a kerületi uttörőházban versenyen mérik össze tudásukat a jubileum alkalmából.

/folyt.köv./

UG

-9-

bb. 3. / emlékezés... 1. folyt./rj

„magyarország 1918-1919.” címmel a xi. kerületi kisz-bizottság és a városrész középiskoláσαι kiállításán mutatják be a dícsőséges 133 nap történelmi eseményeit. az eredeti tanácsköztársasági emléktárgyakat és dokumentumokat felsorakoztató tárlatot délután nyitják meg a kaffka margit gimnázium dísztermében. az 1. kerületi petőfi gimnáziumban az ünnepség után megkoszorúzzák az 1919-es mártírhősök emléktábláját. a tanulók találkoznak egy 1919-ben érettségizett iskolatársukkal, aki felidézti a forradalmi napok hangulatát. a programot a politikai vándorkupa címmel megrendezett vetélkedő osztályok közötti döntője gazdagítja.

budapest felsőfoku oktatási intézményei közül az ötvös tránd tudományegyetem rendez kedden ünnepséget a 60. évforduló tiszteletére. a központi épület aulájában sorra kerülő megemlékezésen az egyetem szavalóköre is idézi műsorával a forradalmár elődöket. /mti/

..-

bb. 4. gyógyüdülés, szakmai utak - sport-turák - az utazási irodák 1979-es főszezonai kínálatából

i/kg/pp/rj hgy

1979. március 20.

megkezdődött a felkészülés az idegenforgalmi főszezonra. az idén a magyarország és ausztria között megszűnt vízumkényszer nyomán a tavalyinál is több vendégre számítanak a turizmusban érdekelt vállalatok. ugyanakkor a hazai lakosság is mind többféle program iránt érdeklődik. a szolgáltatásokról, a közönségnek nyújtott új lehetőségekről adott tájékoztatást három utazási iroda vezetője az mti munkatársának.

- új, még kevésbé felfedezett üdülőhelyeket kapcsolunk be a belföldi turizmus vérkeringésébe - mondta hahn livia, az ibusz vezérigazgatóhelyettese. - az elmúlt évi 47-tel szemben most 61 helyre szervezünk utazásokat, foglalunk szállást vendégeink elhelyezésére. figyelembe vettük, hogy különösen nagy az érdeklődés a gyógyüdülések iránt, ezért a már ismert helyeken kívül most első alkalommal a sárvári termálfürdőhöz, szigetvárra, mátészalkára és csornára szervez pihenési lehetőségeket az ibusz. ezek mellett olyan vadregényes vidékekkel is gazdagítja az iroda programkínálatát, mint tiszaliget, az alföldi kunfehértó és sátoralja-ujhely. a főszezonban vépen kísérleti jelleggel 15-17 éves gyerekek számára orosz és angol nyelvű tanulás-üdülést is indítunk. /folyt.köv./

UG

-10 -

bb. 4. / gyógyüdülés... 1. folyt./rj

- gyógyidegenforgalmunk fellendülését jelentheti a hamarosan megnyitló margitszigeti termálszálló. az ibusz-a danubius-szal közösen - már szervezi a külföldi vendégek üdülését. a lovasturizmus is nagyobb teret kap ebben az évben. most először indít lovas-tanfolyamokat, kirándulásokat a balaton közelében a nagyberek-i állami gazdaság, a pomázi lovasközpontot pedig kibővíti.

szabó dezső igazgató, a cooptourist programjairól adott tájékoztatást. mint hangsúlyozta, mindenképp a hazai közönség igényeinek kielégítését tekinti az iroda fő feladatának. 1979-ben újabb rétegeket igyekeznek megnyerni a turizmus számára, ezért most a községek takarékszövetkezetei is kínálják a cooptourist-programokat, utazási lehetőségeket. a termelőszövetkezetek kereskedelmi irodájával közösen újfajta országjáró utakat szervez az iroda. ennek lényege, hogy a mezőgazdasági üzemeknél a hétvégeken gyakran elárvultan álló autóbuszok jobb kihasználására busz-kirándulásokat indítanak az ország más vidékeire. bács-kiskun, szabolcs és nógrád megyében máris nagy sikerük van ezeknek a vikend-turáknak.

- az iroda bővíti szakmai programjait, ugyanis mind többen igénylik, hogy más országok városainak, tájainak megismerése mellett szakmai ismeretei is bővüljenek. az idén az elmúlt években már megkedvelt - szőlészeti és borászati, zöldségtermesztési, építészeti, ruhaipari - programok mellett például az állatorvosok dän gazdaságokba látogathatnak szakmai útjuk során.

- a falusi pihenés csendes környezetben vonzó program főleg a városi ember számára - mondta kada istván, a budapest tourist igazgatója. - ezért az idén újabb falvakban foglaltunk le szobákat, így óriszentpéteren, abaligetén, a göcsej legszebb vidékén nován és a duna mellett fadd-domboriban pihenhetnek irodánk szervezésében vendégeink. májusban kezdődik a falusi üdülés. a tavalyinál bővebb az autóbusz kirándulások száma is. 150 féle járatot indítunk, közöttük a legkedveltebbek a budapestről induló egynapos dunakanyari turák és a vácrátótot érintő autóbusz-kirándulások. az aktív pihenés, a sportolás is mind többieket vonz, ezért itt is kínálunk néhány újdonságot. balatonföldvár-ról vitorlás tanfolyamot indítunk, miskolctapolcán uszó-kondicionáló üdülést, s budapest-ről a velencei tavat megkerülő kerékpár-kirándulást is szervezünk. /mti/

..-

UG

-11 -

bb. 5. mai magyar színművek a képernyőn

1/kj/dg/rj hgy

1979. március 20.

több mai magyar író alkotása kerül a televízió képernyőjére a közeli napokban, hetekben. elsőként március 22-én, pénteken bereményi Géza: Imre című tv-filmjét láthatják a nézők. az egyórás film egy szétbomló család történetét vázolja fel, utolsó ötven évükről ad ironikus képet. április 1-én munkácsi Miklós: végkiárusítás című tv-filmjét sugározza a tévé, amelyben három vásároló ember kietlen, értelmetlen életét kísérfeti nyomon a néző. bemutatásukra kész a pünkösztű őrpad: ellentétek című művéből - dömölki János rendezésében - készült dokumentum-játékfilm, amely egy virágzó mezőgazdasági termelőszövetkezet vezetési válságáról szól.

várhatóan húsvétkor tűzik műsorra mesterházi Lajos: a zebegényiek című szatirikus filmjét, zsuzs éva rendezésében. a történet két testvér - egy okos és egy buta férfi- életét mutatja be, a szatira eszközeivel.

a klasszikusok közül áprilisban kerül műsorra a gelléri andor endre írásából készült meztelenül című tv-film, májusban pedig vasárnap esti programként vetítik gogol egy örült naplójának televíziós feldolgozását - darvas Iván főszereplésével.

a drámai osztály „harminc év magyar drámái” címmel sorozat elkészítését tervezi: az elképzelések szerint 1980. januárjától havonta pénteki napokon kerülne a többi között a képernyőre nagy Lajos: új vendég, sarkadi Imre: szeptember, karinty ferenc: ezer év, németh László: a két bolyai, darvas József: részeg eső, örkény István: tóték, szakonyi Károly: adáshiba, kertész Ákos: névnap, hubay-vas-ránki: egy szerelem három éjszakája, csunka István: ki lesz a bálánya? című művének televíziós feldolgozása. /mti/

--

UG

bb.6. nagypólingok és piros lábu cankók a sárréten ...

dáv/st/p hgy

1979. március 20.

egymás után érkeznek a tavaszi madárvendégek fejér megye vfüves pusztájára, a sárrétre. a megfigyelők már napok óta hallják a nagypólingok jellegzetes, messzehangzó, dallamos fuvolaszóra emlékeztető „póli” kiáltásait. a ritka madár hazánkban csak öt helyen fészkel, a sárréten minden esztendőben két-három pár út tanyát. megérkeztek a narancsvörös lábu, fekete csőr végződésű, piros lábu cankók is. a nagy kiterjedésű füves pusztán gyakran hangzik fel veszélyt jelző, éles fütyülésre emlékeztető hangjuk. /mti/

--

bb.7. tavaszi fásítás az alföldön

Lász/st/p hgy

1979. március 20.

az évtizedek óta tartó munka folytatásaként ez év tavaszán további 1800 hektár mezőgazdasági művelésre alkalmatlan területet erdősítenek bács-kiskun megyében. 800 hektárnyit fásítanak a mezőgazdasági nagyüzemek, 130 hektárt a helyi tanácsok, míg a többit az erdőgazdaságok végzik el. zömmel erdei és fekete-fenyővel kötik meg a futóhomokot, a pihenő erdőket azonban a tájon honos 30-40 fafajtából alakítják ki. /mti/

--

bb.8. új óvodát kap kecskemét új lakóterülete

nap/st/p hgy

1979. március 20.

százötven férőhelyes óvoda építését kezdték meg kecskeméten az őrpad-városrészben. a gyermekintézmény mintegy húszmillió forintba kerül. könnyűszerkezetes elemekből építik fel, s előreláthatóan már ez év végén birtokukba vehetik a gyerekek. a létesítmény elsősorban kecskemét belvárosának túlzusfolt gyermekintézményeit tehermentesíti majd. /mti/

--

UG

bb.9. mézes vár egy dráva-parti erdőben

igó/kz/p hgy

1979. március 20.

szabadban telet méhcsaládra bukkantak a vadászok a dráva menti luzsok falu határában. az erdőben tanyázó méhek feltehetően valamelyik közeli méhesből rajzottak ki az elmúlt nyáron és a folyóparton diszló mézelő vadkender készítette őket az ottmaradásra. ritka jelenség, hogy a házi méhek nyílt helyen -védtelenül a hideg ellen- megtelepszenek, s ha elő is fordul néha, rendszerint elpusztulnak a zord időjárásban. a dráva partí méhek a bőséges mézkészletüknek köszönhetően a megmaradásukat, a vadászok egy fiatal cserfán valószínű mézes várat találtak. a párhuzamos ágak közé helyezték el a méhek a lépeket, függőleges állásban, egyforma távolságra egymástól. nyolc darab 60x30 centiméteres lép sorakozik, mindegyiknek a közepe tele van mézzel. mint bűtyök mögött húzódtak be a méhek a lépek mögé, ahol a táplálékukat őrzik és leginkább védve vannak a szél től, hidegtől. csodálatos pontossággal választották meg a helyet: a lépfalak felfogják a szelet, ugyanakkor a mozgó ágak nem tördelik szét azokat. /mti/

-.-

U6

-14-

bb.14. nemes dezső beszéde

i/ma/a/hgy

1979. március 20

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk nemes dezsőnek, a tanácsköztársaság 60. évfordulóján, a parlamenti ünnepségen, kedden délután elhangzó beszédét. a beszéd szigorúan embargós, keretet később adunk.

x x x

- alig másfél esztendeje, hogy megünnepeltük a 60. évfordulóját a nagy októberi szocialista forradalomnak, amely megnyitotta a szocialista világforradalom, a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet korszakát. négy hónapja volt a 60. évfordulója annak, hogy megalakult a kommunista magyarországi pártja, amely az orosz forradalom példájából és a Lenini tanokból utmutatást merítve, magyarországon is kibontotta a szocialista forradalom harci lobogóját. s négy hónappal szinre lépése után a proletariátus új, forradalmi pártja, negyerve a szocialista tanács hatalom ügyének a munkásság döntő többségét, és egyesülve a kommunista elveit és harci programját elfogadó szociáldemokrata párttal, megszületett hazánkban az első munkáshatalom.

1919. március 21.-én magyarország proletariátusa, a falusi szegénység aktív támogatásával, és más dolgozó rétegek rokonszenvét is megszerezve, az egyesült párt vezetésével meghódította a hatalmat, megteremtette a magyar tanácsköztársaságot.

- rövid visszpillantást téve nemzeti történetünk e nagy eseményének előzményeire, mindenekelőtt ki kell emelni, hogy az 1918 október végi népföradalom révén megszabadultunk a monarchiától, amely az országot háborúba taszította és nemzeti katasztrófába sodorta. a munkásság forradalmi erői haladtak az élen a habsburg-uralom megdöntésében, az ország állami függetlenségének kivívásában, a köztársaság azonnali kikiáltását követő megmozdulásokban. a demokratikus jogok kiélezése segítette, hogy nagy lendületet vegyen a proletariátus politikai és szervezeti fejlődése.

/folyt.köv./
7.44/a

10.10.1979

- 15 -

83007

bb.14./ nemes dezső.....x.1.folyt./-a

Létrejöttek az üzemi munkástanácsok, amelyek - nem kormányfelhatalmazásra, hanem a proletárság akaratából - igen hamar megvalósították a vállalatok munkáellenőrzését, korlátozták a tőkés hatalmát. Létrejöttek a területi munkástanácsok, amelyek segítettek és ellenőrizték a közigazgatási hatóságokat az ellátási és egyéb ügyek intézésében, s gátolták a cinkos özszejátszást a monarchistákkal.

- a hadseregben a munkásmozgalommal való összefogás jegyében - mondhatjuk úgy is, hogy a szocialista munkásmozgalom szervezeti részeként - jöttek létre és váltak hatékony harci szervezetekké a katonatanácsok, a munkásmozgalom balszárnyának támaszai voltak, s fontos szerepet játszottak a monarchista tisztek ellenforradalmi törekvéseinek meggátlásában. több vidéken alakultak paraszttanácsok is, amelyeknek tevékenysége a nincstelen és szegényparasztság földért való küzdelmének szerveiként bontakozott ki.

- magyarország proletariátusának nagy politikai erővé válásában rendkívüli hordereje volt az orosz forradalom cselekvésre ösztönző hatásának. ez már az 1917-es februári forradalom nyomán igen jelentőssé vált, amikor az orosz nép a világháború közepette megdöntötte a romanovok monarchiáját. a nagy októberi szocialista forradalom még mélyebb visszhangra talált a nép s különösen a proletárság soraiban, s újabb nagy lökést adott az imperialista háború és a monarchia elleni küzdelemnek. választ adott arra a kérdésre, amelyet a történelem 1917-ben oroszországban s 1918 végén magyarországon is napirendre tűzött: milyen hatalom lépjen a megdöntött monarchia helyére? burzsoá hatalom-e, amely tudomásul veszi a forradalom által kivívott demokratikus politikai jogokat, legalábbis ezek bizonyos részét, de megőrzi a tőkés rendszert, vagy szocialista hatalom, amely megnyitja az utat a kizsákmányolás felszámolásához, a társadalmi szocialista átalakításához?

- a koalíciós kormány - a liberális függetlenségi párt, a demokratikus radikális párt és az szdp koalíciója - nem volt képes kivezetni az országot abból a rendkívül mély társadalmi és nemzeti válságból, amelyet a monarchia örökül hagyott - hangsúlyozta nemes dezső.

/folyt.köv./ 10.10.07
7.47/a

phoz

- 16 -

bb.14./ nemes dezső.....2.folyt./-a

a szükségét szenvedők hathatós támogatásáért a kommunisták magyarországi pártja folytatja szenvedélyes kampányt.

- a koalíciós kormány - a szociáldemokrata párt-vezetőséggel egyetértésben - a kmp elleni rendőri támadások útján próbálta visszazoritani a szocialista forradalom erőit. ez a törekvés különösen a január közepi németországi események, liebknecht és luxemburg meggyilkolása után vált mind erősebbé és február 20-21-én érte el csúcspontját. ekkor tartóztatták le a kmp több mint félszáz vezető tagját, köztük kun bélát, s a párt másfél száz aktivistáját. úgy vélték, hogy a kmp-t „lefejezik”, ezzel megbénítják tevékenységét, s így módon a szocialista forradalom más erőit is akcióképtelenné teszik és visszazoritják.

- ekkor ugyanis a szociáldemokrata pártban is mind erőteljesebben jelentkezett az a törekvés, hogy a párt szakítson polgári partnereivel, alakuljon tiszta szocialista kormány, s az tgyen hatékony intézkedéseket a monarchista ellenforradalmárok szaporodó fellépéseivel szemben, fogjon hozzá a „szocializálási”, követelések megvalósításához, azaz a bankok és a nagyipari vállalatok államosításához. az szdp balszárnyában élt az a remény, hogy a népköz társaság tiszta szocialista kormány alakítása útján, a bankok és az iparvállalatok államosításával, a nagybirtokok elkobzásával szocialista köz társasággá válik.

ez hangot kapott a szociáldemokrata párt 1919. február 9-i rendkívüli kongresszusán is, amelyet pedig a kommunistaelleses fellépések fokozása céljából hívtak össze. kényseredett hangulatban, ellenzések közepette fogadták el a párt-vezetőség kommunistaelleses határozati javaslatát, s politikájával szemben a kétely és meghökkenés növekedett. a február 20-21-i események visszahatása ezt tovább fokozta.

- a kmp elleni rendőri támadás és a rendőri akciót kísérő széles körű antikommunista uszítás beleütközött a munkásság ösztönös és tudatos szembenállásába, s nem a kommunisták és szocialisták összefogásának gyöngülését, hanem együttes fellépésük továbbfejlődését, e fejlődés gyorsulását eredményezte.

/folyt.köv./
8.00/a

phoz

10.10.07

- 17 -

bb.14./ nemes dezső.....3.folyt./-a

- a kmp elleni támadás kudarcot vallott azért is, mert a falusi szegénységet nem sikerült leválasztani a proletáriátus forradalmi erőitől. a koalíciós kormány az utóbbit a földreformrendelettel vélte elérni. a liberális jellegű földreformrendelet kiadása nem volt könnyű számára, még nehezebb volt a nagy horderejű rendeletet végre is hajtani. emlékezetes, hogy károlyi mihály - megértve ennek rendkívüli jelentőségét - február 23-án saját földjén kezdte meg a földosztást, remélve, hogy példája követésre talál. e reménye azonban bizonyult, nagybirtokostársai közül senki sem követte. feltételezhetően ez is hozzájárult ahhoz, hogy az ő életutja a vagyonos osztályokkal való teljes szakításhoz és szívvél-lélelkel a szocializmus ügyének vállalásához vezetett.

↳ hiábavalónak

az osztályharc élesedett. a nagyburzsoáziát nyugtalanították a szocializálási követelések, a proletárerők általános térnyerése, a földesurakat ezek mellett a földfoglalások és a földreform egésze, amely kicsuszik az ő ellenőrzésük alól - elemezte a 60 évvel ezelőtti eseményeket a szónok. a monarchista ellenforradalmi erők tevékenységének azonban utját állta az ország legszervezettebb politikai erejévé fejlődött proletáriátus. a szociáldemokrata pártban, a katona-, a munkás- és az üzemi tanácsokban egyaránt balratolódás következett be.

- ebben a helyzetben - amikor a koalíciós kormány arról tanakodott, hogy kinek adja át a hatalmat, amiből neki már nem sok maradt - megérkezett március 20-án az antant új ultimátuma, a vix-jegyzék. ez az ultimátum az ország keleti részében újabb területsáv megszállását jelentette be, és onnan a magyar erők kivonását követelte.

a vix-jegyzék demonstrálta, hogy a kormány belpolitikai csődjét teljes külpolitikai kudarc tetézi. a koalíciós pártok hiába próbálkoztak a német imperializmus elátkozásával és az antant-nagyhatalmak, „igazságos”, és „demokratikus”, voltának hangoztatásával, az „antantbarátság”, kinyilvánításával, hiába próbálkoztak az usa akkori elnökének, wilsonnak a dicsőítésével, az országnak mindebből semmi haszna sem származott.

/folyt.köv./

8.18-/a

10.10.07

- 18 -

910/07

bb.14./ nemes dezső.....4.folyt./-a

a kormány nem merete és már nem is tudta vállalni sem a vix-jegyzék elfogadását, sem a harcot az antanttal szemben. nem maradt számára más út, mint átadni a hatalmat a proletáriátusnak.

- a munkásosztály egyöntetű akaratából, politikai erejének tulsulyra jutása révén létrejött hazánkban az első proletárhatalom, amely hivatva volt új korszakot nyitni az ország történetében, a nemzet fejlődésében.

- a magyar tanácsköztársaság létrejöttével a szocialista forradalom békés győzelmének első történelmi példája, amely mögött ott rejlik a munkásság forradalmi egységéért vívott több hónapos küzdelem tanulsága is. a forradalmi vívmányok megóvásáért és továbbfejlesztéséért, a szocialista köztársaságért folyó harcban vált az ország proletáriátusa olyan politikai erővé, amely a válságos helyzetben a nemzet élére állhatott, vállalva az ország átalakításának és a haza védelmének nagy és nehéz feladatát.

- a kmp és politikája egyértelmű és egységes volt, s élesen szemben állt az szdp hivatalos politikájával; hiszen a kmp a tőkés rendszer megdöntéséért szállt sikra, az szdp hivatalos politikája pedig a tőkés rendszer megszilárdítását igyekezett segíteni. e két politika éles ellentéte sem tudta azonban meggátolni azt, hogy a kommunisták és a szocialisták a napi harcok egész sorában válllvetve küzdjenek. e közös küzdelem tanulságai, ugyszintén a koalíciós kormány tehetetlenségének s végül politikai csődjének tapasztalatai is hozzásegítették a szociáldemokrata párt tömegeit és funkcionáriusainak többségét a kmp politikájának megértéséhez és elfogadásához. az szdp-vezetőknek egy részét is magával ragadta a lenini elveket követő forradalmi politika és a kommunisták tettekészsége a küzdelemben.

- a tanácsköztársaság létrejöttével az ország irányítása az egyesült párt által megalakított s a budapesti munkástanács által megerősített forradalmi kormányzótanács kezébe került. elnöke garbai sándor volt, aki korábbi működése során, mint az szdp egyik vezetője, általában a balszárny képviselőivel való együttműködést szorgalmazta.

/folyt.köv./

8.25/a

10.10.07

- 19 -

910/07

bb.14./ nemes dezső.....5.folyt./-a

a tanácskormányt mégis kun béla-kormányának hívták, mert valójában ő volt az igazi feje, elismert vezetője. a népbiztosok között ingadozók, a nehézségek tornyulásakor kapitulációra hajlók is voltak, de kun béla és társai a kmp-ből, valamint landler jeno és társai az szdp-ből szilárd forradalmi többséget alkottak. enélkül a proletárhatalom nem tudott volna négy és fél hónapig ellenállni az antant katonai tulerének, s közben a nép alkotó erőit kibontakoztatva, s az európai forradalom új sikereiben bizakodva utat nyitni a szocialista társadalom megteremtéséhez.

- a magyar tanácsköztársaság létrejötté nagy rokonszenvet váltott ki a proletariátus körében az országok egész sorában. határtalan lelkesedéssel üdvözölték a szovjet föld népei, amelyek harcban álltak forradalmi hatalmuk védelméért. örök időkre szólóan méltatta lenin a magyar proletárhatalom nemzetközi jelentőségét, kiemelve sajátos vonásait is, így létrejöttének békés jellegét. mély rokonszenvvel fogadták a szomszédos és távolabbi országok proletárijai, a szociáldemokrata pártok ama tömegei is, amelyek a reformista befolyás kövekeztében a forradalmi példát nem követték ugyan, de mégis nagy tisztelettel és együttérzéssel tekintettek a hatalmat megragadó osztálytestvéreik küzdelmére.

- a munkáshatalom súlyos örökséget vett át a megbukott tőkés-földbirtokos rendszertől, amely rendkívül kimerült országot hagyott maga után. a tanács hatalomnak tehát rendkívüli erőfeszítéseket kellett tennie, és tett is a termelés és az elosztás megszervezésére. a tanácsrendszer gyors kiépülése és működése, a pénzügyek, az ipari és a kereskedelmi vállalatok államosítása s a népgazdaság megszervezése, a szűkös lehetőségek közepette is a dolgozók ellátásának bizonyos javítása, jelentős szociálpolitikai intézkedések kezdeményezése és bevezetése, a munka-és életkörülmények emberibbé válása mind-mind mutatta, hogy a dolgozók új világa épült. kiemelkedő volt a gyermekvédelem, a kulturális forradalom elindítása és utjának szélesre tárása. eredményei, amelyeket a tanács hatalom a külső imperialista tulerővel és az alattomos belső ellenséggel küzdve, az ingadozókkal meg a tapasztalatlan-ságból fakadó nehézségekkel is birkózva, rövid fennállása idején elért, tanusították a szocialista munkáshatalom teremtő-képességét.

/folyt.köv./

8.30/a

10.10

- 20 -

9207

bb 14. / nemes dezső6.folyt/ny.

a proletárhaza védelmében létrejött a magyar vörös hadsereg. a forradalmi honvédelemnek alapja mindenekelőtt a munkás-ság elszántsága, továbbá mindazok segítsége, akik tisztelettel tekintettek az antanttal dacoló tanács hatalomra, és készek voltak támogatni az ország védelmét. segítettek azt az itt élő szlovák, német és más ajku önkéntesek századai és zászlóaljai, az orosz hadifoglyok önkéntes egységei, az ausztriából érkezett munkás-ezred harcosai, kik valamennyien a világforradalom katonáiként álltak magyar osztálytestvéreik mellé.

- a munkásság nagy erejű fellépése az április végi-május eleji napokban, amely elhallgattatta a kishitűeket és elszigetelte a kapitulánsokat, a győzelmes május végi-juniusi északi hadjárat arany betűkkel íródott be hazánk történetébe.

- a győzelmes előrenyomulást törte meg a tisztántult megszállt román csapatok visszavonását ígérő clemenceau-féle jegyzék csapdájába esve, a június végi-július eleji visszavonulás. ennek demoralizáló hatása a tanácsköztársasági katonai helyzetét is megnehezítette, s belső helyzetét megrendítette. ilyen körülmények között került sor a vörös hadsereg júliusi tiszai offenzívájára, amely egy hősi kísérlet volt a clemenceau-féle csapda elhárítására. ez a kísérlet azonban nem volt kellően átgondolva, és árulás is bénította. kudarcra megkönnyítette és meg is gyorsította az előkészületben volt új antant offenzívát, mozgósítva ehhez a román királyi hadsereget és más erőket.

- az antant katonai tuleréje megdöntötte a duna völgye első proletárhatalmát. ismételten a magyar nép nyakára ültette a tőkés-földbirtokos uralmat, amely kegyetlen bosszút állt. a fehérterror ezrek életét oltotta ki, tizezreket zárt hosszabb-rövidebb időre börtönökbe és internáló táborokba, s tizezrek csupán az ország elhagyásával tudták elkerülni, hogy áldozatai legyenek a véres leszámolásnak. a terrort párosították gátlástalan rágalomhadjáratokkal, hogy elhomályosítsák a tanács hatalom vívmányait, forradalmi honvédő háborujának dicső tetteit. akik a hazára tört imperialista seregek segítőtársai lettek, akiknek mindennél fontosabb volt hatalmuk visszaszerzése, bármibe kerüljön ez a népnek, az országnak, azok e hazaáruló tevékenységükre is jórészt a proletárhatalom gyűlöletével próbálták fátylat borítani.

/folyt köv/ 10.10

9.00/ny

-21-

9207

bb 14. / nemes dezső.....7.folyt/ny

azonban

a remény a negyedszázados fasiszta uralom idején megingathatatlan erőforrása volt a forradalmi küzdelemnek. támaszkodott arra, hogy létezik és fejlődik a szovjetek hatalmas országa, amely sikerrel harcolt az imperialista világ nagy túlerőjével, rendíthetetlen politikai és erkölcsi támasza maradt a világforradalomnak, amelyet elindított.

- a tanácsköztársaság emlékében testet öltő hagyomány igen fontos része a proletárság politikai egységének létrejötte, a kommunisták és a szocialisták bekövetkezett egyesülése. e történelmi tényen peyerék leghevesebb antikommunista propagandája sem változtathatott. emléke az ellenforradalom egész időszakában hozzájárult ahhoz, hogy a kommunisták és szocialisták együttes küzdelme folytatódott. peyernek és társainak eszeveszett antikommunizmusa meg a fasiszta terrortól való félelme jelentősen gátolta, s a miáltalunk elkövetett szektás hibák ugyancsak nehezítették az együttes küzdelmet, de ez mégis állandó jellemvonása maradt a magyar munkásmozgalomnak. erőteljesen érvényesült a fehérterror legsúlyosabb éveiben a bebörtönzöttek és internáltak szabadon engedéséért vívott nehéz harcokban, a mindennapi részletharcok egész sorában, az 1930. szeptemberi forradalmi megmozdulásban, az 1942. március 15-i háboruellenes antifasiszta tüntetésben. ez a hagyomány nyert új erőt a két munkáspárt 1944. október 10-i egységmegállapodásában, amely tartalmazta a demokratikus Magyarországért való együttes harc vállalását, s a továbbiakban a közös harcot az ország szocialista ultra vezetéséért, a szocialista forradalom ismételt győzelméért, s célul tűzte ki a két párt későbbi, ismételt egyesülését is.

- az 1944. október 10-i egységmegállapodás megkötésekor a felszabadító szovjet hadsereg már átlépte a magyar határt. a keletről érkező segítség negyedszázados reménye történelmi valósággá s hazánk szabaddá vált. a kommunista párt által előterjesztett demokratikus nemzeti újjászületés programja alapján megindult és kibontakozott az újjáépítés nagy munkája, amely átfogta a társadalmi élet csaknem minden területét. s hogy ez minden várakozást felülmúló sikerre vezetett, ennek egyik döntő feltétele volt a két munkáspárt szoros együttműködése. ez biztosította azt, hogy a nép nem a tőkésnek, hanem önmagának építette újjá az országot.

/folyt köv/

9.05/ny

10.10.21

g.307

-22-

bb 14. / nemes dezső.....8.folyt/ny

- a szocialista világforradalom második szakaszában, a szocializmus világrendszeré válásakor hazánk ismét a szocializmus útjára lépett. dicsőséges szakasza volt ez az ország fejlődésének; a vártnál rövidebb idő alatt nagy sikereket ért el.

- a lendületes fejlődést azonban, mint ismert, súlyos károkat okozó és fájdalmas sebeket ejtő tragikus és bűnös torzulások zavarták meg.

- elszenvedtük a szektás, dogmatikus politika, valamint a revizionista árulás okozta fájdalmas sebeket, és nagy erőfeszítéseket kellett tennünk, hogy ezeket kiheverjük, s a szocialista építés Lenini politikáját érvényesítsük. a több mint két évtizedes fejlődésünk tényei, nagy vívmányai beszélnek ennek eredményeiről.

- most amikor az első magyar proletárhatalom, a tanácsköztársaság létrejöttének 60. évfordulját ünnepeljük, hazánk a fejlett szocializmus építésének szakaszában van. ez bonyolultabb problémák megoldását követeli; olyanokat, amelyek a saját fejlődésünkben, s olyanokat is, amelyek a világhelyzet alakulásából fakadnak.

- a világforradalom, a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet történelmi korszaka is új szakaszába lépett. a szocializmus világrendszeré válása nyomán fellendült a gyarmati és a félgymati népek felszabadító harca, és széthullott a régi gyarmatrendszer. népek egész sora előtt vetődött és vetődik fel a történelmi feladat, hogy kivívott függetlenségük védelmét és társadalmi felemelkedésüket szocialista irányú fejlődés útján biztosítják. angolától afganisztánig mind több szocialista orientációjú fejlődő ország erősíti kapcsolatait az új világrendszer országaival.

- gazdaságilag a tőkés hatalmak még jelentős túlsúlyban vannak, nagy erőforrásokkal rendelkeznek.

/folyt.köv./

9.08/a

10.10.21

10.00.21

- 23 -

bb.14./ nemes dezső.....9./ folyt./-a

bankjaik páncéltermeiben hatalmas értékek halmozódnak fel. a kapitalizmus általános válsága azonban - az áthidaló kísérletek ellenére - ismét elmélyült. az 1974-1975. évi nagy gazdasági visszaesés állandó munkanélküliséget, krónikussá vált inflációt, növekvő létbizonytalanságot hagyott maga után. a reklámháború fényáradatának árnyékában a morális válság előrehaladott rákbetegség gyanánt emészti a társadalmat; a bűnözési hullám a tőkés világban rekordmagasságokba szökken. terrorakciók sorozata rázkódtatja meg az ugynevezett szabad világ mind több országát, ezzel is terjesztve a létbizonytalanságot és a félelmet, a politikai reakció sötét céljainak sötét eszközeiként.

- ugyanakkor erősödik a kivezető utért való harc a monopolizáció diktatúrája ellen, demokratikus néphatalomért és a szocialista irányú fejlődés lehetőségéért. ez a küzdelem mind több tőkés ország munkásmozgalmának alapvető jellemvonásává válik. ez az igazi küzdelem az emberi jogokért. olyan társadalomért, amely biztosítja a munkához való jogot, de megszünteti a kizsákmányolásra való jogot, és szélesre tárja a kulturális felemelkedés lehetőségét a nép számára. olyan társadalomért, amelyben a népek barátságát építik, és tiltják a népek közötti gyűlölködés terjesztését, a fasiszta propagandát bármilyen segítségét, a háborús uszítást bármilyen formáját.

- a kapitalizmus általános válságának elmélyülése élezi a tőkés államok egymás közti ellentéteit, versenyét a piacokért. ebben egyre növekvő szerepet játszik az is, hogy mély repedések támadtak a neokolonializmus rendszerén. tovább erősödik a népek harca, hogy megszabadítsák országukat az imperialista behatolás és kizsákmányolás minden formájától.

- a neokolonializmusra mért csapás egyik szemléletes példája az, ami iránban bekövetkezett. negyedszázaddal ezelőtt a cia irányításával megdöntötték a liberális moszadik-kormányzatot. most viszont a washingtoni kormányzat nem volt abban a helyzetben, hogy megmentse partnerét és azokat, akik a sah távoztatása után még megkísérelték megmenteni a monarchiát. a világ erőviszonyainak a változása ebben a tényben is megmutatkozik.

/folyt.köv./
b9.20/a

10.10.77

- 24 -

10.10.77

bb.14./ nemes dezső.....10./ folyt./-a

- hatvan év távlatából visszatekintve a világ arculatának alakulására, kézenfekvő a megállapítás; hatalmas változások mentek végbe, különösen a második világháború óta, s a változások e folyamata napjainkban gyorsulóban van.

- az antiimperialista erők általános térnyerése még nagyobb lehetne, ha nem következnek be a mao ce-tung -féle pekingi vezetés szakadár ultra lépése, amely napjainkban a tőkés hatalmak legreakciósabb erőivel való nyílt összejátszásig, a kapitalista világ vezető köreivel való szövetség szorgalmazásáig, a szocialista vietnam elleni gyalázatos katonai támadásig jutott el.

- a pekingi kalandor politikusok közvetlen céljaihoz tartozik a dél-kelet-ázsiai terjeszkedés, amelynek útjában áll a független és szuverén szocialista vietnam. a maoista mániákusok távolabbi ábrándja a kínai világhuralmi hegemonia. a szovjetellenesség a fő fegyverük, amellyel igyekeztek megszerezni és közvetlen céljaikra hasznosítani a tőkés hatalmak elnézését, rokonszenvét és segítségét a szocialista vietnam elleni agressziójukhoz is.

- e kalandorpolitikusok korábban papirtigrisnek nyilvánították az imperializmust. jelenleg a pekingi taktika: összeölelkezni a tőkés hatalmakkal és kihasználni őket, közös szovjetellenes platformot ajánlva nekik. amikor még, papirtigrisekről, beszéltek, akkor megalkuvással vádolták a békés egymás mellett élés biztosításáért fellépő szocialista országokat. miután az enyhülési politika, amelyet a helsinki értekezlet is fémjelez, jelentős sikert hozott, a kínai vezetők változtattak taktikájukon. most a nato-országokat ijesztgetik a, szovjet támadás, koholt veszélyével, a kezére játszanak a legreakciósabb nyugati politikusoknak, akik szitják a fegyverkezési hajszát és meg akarják torpedózni az enyhülés ügyét.

/folyt.köv./
9.25/a

10.10.77

- 25 -

10.10.77

bb.14./ nemes dezső.....11.folyt./-a

- a maoista kalandorok és a nyugati imperialisták összejátszása és szövetkezése nehezíti az enyhülésért folyó harc utjában álló akadályok elhárítását, a fegyverkezési hajszára megfélemezésért folyó küzdelmet, s növeli a súlyos következményekkel járó konfliktusok veszélyét.

- a vietnam elleni kínai agresszió szemléletesen leleplezte a mai pekingi politika lényegét. vietnam népe évtizedes hősiességében csapást mért a japán és a francia gármatosítókra, majd az amerikai agresszorokra, és egyesítette hazáját, megteremtette az egységes szocialista vietnamot, s kivívta az egész haladó emberiség mélységes tiszteletét és nagyrabecsülését. az állandó kínai provokációk közepette visszaverte a kambodzsai maoista kalandorok pekingi ösztönzésre indított katonai támadásait, befogadta a pol pot-rendszer rémuralma elől menekültek áradatát, s támogatta a népfölkelést a tömegmészárlásokat végrehajtó zsarnoki uralom ellen. segítségével, amelyet a sokat szenvedett kambodzsai népnek nyújtott, egyben nagy szolgálattal tett a szocializmus ügyének és a délkelet-ázsiai térség biztonságának. s az elszántság, amellyel vietnam népe szembe szállt a kínai agresszorokkal, tovább növeli iránta a világ népeinek tiszteletét és nagyrabecsülését. nemcsak saját földjét védte és védi a kínai agresszorokkal szemben, hanem egyben utját állja annak a pekingi törekvésnek, hogy kiterjesszék a kínai fennhatóságot délkelet-ázsia nagy térségeire.

- vannak, akik a kínai agresszoroknak vietnamból való kivonulását egybekapcsolták azzal a követeléssel, hogy kambodzsában állítsák vissza a peking által támogatott és irányított pol pot-uralmat, bár tudják, hogy ezt csak újabb szörnyű tömegmészárlás követheti. a kínai hegemónista törekvések kambodzsai támaszpontjának visszaállítása egyben annak lehetőségével járna, hogy az ismételt kínai agressziót vietnam ellen két oldalról indítsák meg. bizonyos imperialista körök ezt éppúgy nem néznék rossz szemmel, mint ahogy a februárban megindított kínai agressziót is reménykeltőnek tekintették.

/folyt.köv./ 10.10
9.39/a

- 26 -

10.11.07

bb.14./ nemes dezső.....12.folyt./-a

ezt brzezinski úgy fejezte ki, hogy,, nem sérti az amerikai érdekeket,,.

- a népek viszont felemelték tiltakozó szavukat ez ellen. s mindazokkal együtt, akik szilárdan vietnam mellett állnak, a mi népünk is követelte a kínai csapatok haladéktalan kivonását vietnamból, és követeli, hogy egyszer s mindenkorra vége legyen a pekingi fenyegetéseknek mind vietnammal, mind pedig bármely más néppel szemben. a küzdelem a kínai agresszió ellen egyben küzdelem ama pekingi politika ellen, amely az új világháború elkerülhetetlenségét hirdeti. az emberiség békét akar: békét vietnamnak és békét a világnak!

- a pekingi hegemon törekvések elleni harc egybefonódik a fegyverkezési hajszára visszatorzításáért, az enyhülési folyamat továbbfejlesztéséért folyó általános küzdelemmel. a kínai népnek is alapvető érdeke az agresszió kudarcba fulladása: ez segítheti, hogy végre-valahára bekövetkezzék a józanodás a pekingi politikában, s nyugodtabb feltételek jöjjenek létre kína fejlődése számára is. ez esetben kína és a tőkés országok kapcsolatainak bővülése is a kívánatos normalizálás jegyében folyhat, s nem a nemzetközi légkör mérgezését szolgálja.

kedves elvtársak !

- a világban végbement nagy változásokat gyakran kísérték éles konfliktusok, amelyeket át kellett hidalni, illetve meg kellett oldani, s amelyek megoldását az erőviszonyoknak a haladó erők javára való eltolódása segítette. a további haladásnak is ez az útja. ebben mindinkább döntő szerepe van a fejlődő szocialista világnak, a szocialista országok és más antiimperialista erők összefogásának, a béke biztosítását sürgető valamennyi erő együttes fellépéseinek.

a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett élése korunk parancsa. a lenini politikát folytató szocialista országok s más békeszerető államok is ennek jegyében lépnek fel az enyhülésért, a kölcsönösen előnyös gazdasági, műszaki és kulturális együttműködés fejlesztéséért. a tőkés országokban gyakoriak az éles viták egyrészt azok, között, akik, ha nem is galambok, de reálisabban számolnak a világ-helyzet alapvető tényeivel, felismerik az enyhülés célszerű és szükségszerű voltát, a kölcsönösen előnyös együttműködésben rejlő nagy lehetőségeket, másrészt pedig azok között, akik a hidegháború fagyos légkörét akarják visszahozni, s veszélyes kalandor terveket melengetnek.

/folyt.köv./ 10.10
9.40/a

- 27 -

10.20.07

bb.14./ nemes dezső.....13.folyt./a-ny

ugy véljük, hogy az enyhülés őszinte hívei, bármilyen legyen világnézetük és politikai hitvallásuk, segítik saját népüket és a világ népeit a béke nagy ügyének védelmében.

- hazai feladataink homlokterében a népgazdasági tervek teljesítése áll. ez döntően a termelés és a forgalmazás hatékonyságának növelését, jövedelmezőségének fokozását követeli. közéletünkben nagy hangsúlyt kap az irányítás színvonalának emelése a vezetés minden szintjén. ennek része a szervezethez javítása, a munkatársakra és munkáskollektívákra való támaszkodás, a termelési tanácskozások hatékonyabbá tévése, a szocialista munkaverseny továbbfejlesztése, a vállalatok közötti együttműködés tökéletesítése, a szerződéses fegyelem következetes érvényesítése. általános követelmény, hogy legyen vége annak a felelőtlen és méltatlan gyakorlatnak, amikor kötelezettségek teljesítését a mulasztások magyarázatásával próbálják pótolni. terveink végrehajtásának fontos követelménye az is, hogy eredményesebben, több hasznot hozóan alkalmazkodjunk az utóbbi években radikálisan megváltozott világgazdasági helyzethez.

- a gazdasági szférában elvégzendő munka döntő fontosságát kiemelve hangsúlyoznunk kell a feladatok sokrétűségét is. a termelés területén is több irányu a tennivaló, amelynek itt is fontos része a politikai felvilágosítás, a szakismeretek bővítése, az általános műveltség emelése. s ha az anyagi és kulturális felemelkedés bármelyik szféráját tekintjük, mindenütt a feladatok sokrétűségével találkozunk. ezekhez tartozik Lenini szövetségi politikánk folytatása, a szocialista demokrácia továbbfejlesztése, tudományos és kulturális életünk szocialista szellemű fejlődésének hatékony támogatása, az egészségügyi ellátás és a szociális gondoskodás további javítása. mindezek szorosan összefüggő, szerves részei a fejlett szocialista társadalom építésének.

- az új világ építése 60 évvel ezelőtt is bonyolult feladat volt, amely sokrétűségében is felülmúlt minden korábbi társadalmi átalakulást. a magyar tanácsköztársaság idején a társadalomátalakító munkát az intervenció elleni küzdelem még különösen nehezítette. népünk most békés viszonyok között építi országát. a feladatok sokrétűsége azonban a szocialista építés fejlettebb szakaszában csak növekszik. ehhez hozzátehetjük, hogy a nemzetközi viszonyokból fakadó feladatok is többirányúvá, sokoldalúbbá váltak.

/folyt.köv./
9.45/a

- 28 -

10.10.07

bb.14./ nemes dezső.....14./folyt./-a

- a magyar nép, a nemzetközi haladás élvonalában haladva, a szovjetunióval és a többi testvéri szocialista országgal szoros együttműködve, méltón vette és veszi ki részét a békéért és a haladásért sikraszálló erők küzdelméből. szocialista hazánk, amely büszkén vallja magáénak a tanácsköztársaság történelmi örökségét, nagy eredményeket ért el. vívmányaink s következetes lenini politikánk olyan széles körű nemzetközi elismerést és tekintélyt szerzett magyarországnak, amilyennel történelme folyamán még nem rendelkezett.

- célunk és feladatunk, hogy az eddigieket új sikerekkel gyarapítsuk. ettől függ anyagi és kulturális felemelkedésünk, eddigi vívmányainknak nemcsak biztosítása, hanem további növelése.

- a tanácsköztársaság dicső hagyományainak ébren tartása, tapasztalatainak hasznosítása nem csak a múlt küzdelmei iránti érdeklődés és tisztelet ügye, hanem egyben morális és politikai erőforrás cselekvéshez, ahhoz, hogy a duna völgye első proletárhatalmának népe hősi múltjához, jelen vívmányaihoz s a szocializmus nagy ügyéhez méltóan vegye ki részét a népek szabadságáért, a békéért, a boldogabb jövőért folyó küzdelemből - mondotta befejezésül az ünnepi szónok./mti/

..-

9.50/a

10.10.07

- 29 -

bb 10. fiatal főmezőgazdászok - tot felmérés

i jf/tr/ny pp hgy

1979 március 20.

a főmezőgazdászok kétharmada 40 éven aluli a tsz-ekben, ennél is nagyobb arányú a fiatal elnökök száma, viszont a nők még mindig csak elvétve kapnak bizalmat vezetői munkakörre - ezt állapította meg a termelészövetkezetek országos táncsa abban az ajánlásban, amelyet a tsz-vezetők további képzésének ösztönzésére adtak ki.

főleg azokban a szövetkezetekben verbuválódott fiatal vezetői gárda, ahol az elnökök nem féltek körülvenni magukat tehetséges fiatalokkal, és módszeresen foglalkoztatják a jól felkészült, tehetséges mérnököket, közgazdászokat, állatorvosokat. ezekben a tsz-ekben nincsen káderhiány és a legtöbb esetben megalapozott a szövetkezet működése és fejlődése is. eredménynek tartják, hogy 30 év alatti fiatal szakemberek töltik be az igen felelősségteljes főmezőgazdász munkakör 13-15 százalékát. a felmérés szerint egyébként a 40 éven aluliak teszik ki az elnökök kerekén 40 százalékát, a főkönyvelőknek pedig egyharmadát.

a fiatalok számának örvendetes gyarapodása mellett nagy gond viszont, hogy nem növekszik a női vezetők száma és aránya, sőt esetenként visszaesés mutatkozik. gyakori, hogy a szövetkezeti vezetésre alkalmas nők más munkakörben dolgoznak, mert a szülés és a gyermeknevelés miatt nem tartják őket megbízható munkaerőnek. még viszonylag nagy számban foglalkoztatnak asszonyokat és lányokat a személyzeti unkában és a számvitel területén. a tsz-elnökök között mindössze hat nő van, és elnökhelyettes sem sokkal több található; összesen 14. / a helyzet ismeretéhez azonban hozzátartozik, hogy számos gazdaságban a vezetésre felkért nők visszautasították a megbízást azzal, hogy nem vállalkoznak a mezőgazdaságban különösen nagy elfoglaltsággal, felelősséggel járó munkakörök betöltésére/.

a tot ajánlásában arra figyelmezteti a gazdaságokat, hogy a vezetőség évente tájékoztassa a tagokat arról, milyen lehetőségek vannak a továbbtanulásra, ezzel ugyanis további fiatalokat lehet alkalmassá tenni vezetői beosztások betöltésére. és a nődolgozók számára is megnyílik az út a vezetői munkakörök felé. a tsz-ek kívánják meg az ellenőrző bizottságtól, hogy fokozottabban ellenőrizzék az oktatási és továbbképzési terv végrehajtását és hívják fel a figyelmet a hiányosságokra. /mti/

--

10.00/a

11.15

- 30 -

10.15

bb 11. nemzetközi összehasonlítás tapasztalatai alapján - tovább növelik a versenyképes termékek arányát a nitrokémiánál

bév/st/ny hgy

1979 március 20.

kialakítják az optimális üzemméreteket, megváltoztatnak több technológiát, javítják az egyes növényvédőszer minőségét a fűzfői nitrokémiánál. ezekhez a változtatásokhoz az a széleskörű felmérés adta a támpontot, amely során a gyár összes - mintegy 500 fajta termékére vonatkozó legfontosabb mutatókat összehasonlították a legkorszerűbb technológiákat alkalmazó külföldi gyárak mutatóival. a tapasztalatok szerint a gyár termékeinek 40 százaléka valamennyi szempontot figyelembe véve a külföldi piacon is versenyképes. ezek közé tartoznak például az ioncserélő műgyanták, több növényvédőszer, olajadalék és egyes műanyagfélék. a felmérés szerint a termékek 34 százaléka nemzetközi mércével is versenyképesé tehető. a fennmaradó hányad főleg az olyan jellegű termelésből adódik, amely bár nem gazdaságos, de pillanatnyilag nem nélkülözhető, mint például a vállalat saját gőztermelése, 14 százalék az ugynevezett konjunkturális termékek aránya, amelyek gazdaságossága időszakos, tehát elő kell készülni felváltásukra.

a fejlesztőknek és a tervezőknek legnagyobb feladatot most az adja, hogy a versenyképesé tehető termékeket az elérhető színvonalra emeljék. a gazdaságos termelés egyik feltétele a megfelelő üzem nagyság, a termelés bizonyos volumene. ennek érdekében például megkezdtek a poliészter üzem bővítését, s az évi 1500 tonnás kapacitást mintegy 4000 tonnára növelik. módosították a dikonirt-féleségek gyártási technológiáját, ezzel javítják a minőségét és a növényvédőszer is versenyképesé teszik. ezt a célt szolgálja az is, hogy fokozatosan megszüntetik a poralaku növényvédőszer gyártását és áttérnek a korszerűbb, könnyebben felhasználható emulzió és szuszpenzió előállítására. /mti/

--

bb 13. „átvilágítják” a mecsek kőzettömegét - öt éves kísérleti program kezdődött zobák-bányában

han/ny kz hgy

1979 március 20.

öt évre tervezett kísérlet kezdődött a komlózi zobák-bányában, a mecseki bányászok alattomos ellensége, a váratlan gázkitörés elleni hatékonyabb védekezés céljából. a programban az ország több tudományos intézete is közreműködik.

/folyt köv/ 11.15

- 31 -

11.15

bb 13. / ,, átvilágítják,,...folyt/ny ...

a műszeres vizsgálódás több mint 2.5 négyzetkilométer területen, hétszáz méter mélységig terjed, három megfigyelési módszer egyidejű alkalmazásával.

az óriás kőzettömeg vállatásának egyik érdekes módja az ,,átvilágítás,, ehhez ugynevezett szeizmikus hálót építettek ki a bányában, több mint két kilométer hosszan: négy különböző mélységű bányaszinten a vágat falában vízszintesen, egy 750 méteres furólyukban pedig függőlegesen mintegy kétszáz rezgéselemzőt - geofont - helyeztek el. ugyanennyi robbantási pont is van a ,, hálóba fogott,, területen. a geofon felveszi a művelés - robbantás, kőzetlazulás - kísérő jeleit, ezeket a külszínre vezetik és ott regisztráló műszerrel rögzítik. egyetlen robbantást is valamennyi geofon fel tud fogni, sorozat esetén pedig négyezer mérési adat birtokába jutnak. ahogy a fejtési művelet halad előre, nyomon kísérik a kőzetfeszültség térbeni és időbeni folyamatát, pontos információt kapnak róla. ennek különösen nagy a jelentősége a gázkítörésveszély elleni legfontosabb megelőzési módszer, a védőtelepes művelés hatékonyságának növelése szempontjából. a védőtelep lényege: azáltal, hogy egy széntelepet lefejtnek, a környezetében a kőzetek feszültségmentesül a feszültségtől. így ebben a zónában a kítörésveszély megszűnik. tehát olyan művelési rendszer, fejtési sorrend kialakítása a cél, amelynél a védőhatás legnagyobb területre terjed ki, s amely mellett a legbiztonságosabban lehet dolgozni. külföldön vannak erre jó szerkesztési módok, de csak ott sikeres, ahol a széntelepek kifejlődése szabályos. a mecsekben, ahol a széntelepek szélszélvesen fejlődtek, igen erőteljes változások következnek be, nem alkalmazható. a szeizmikus ,, átvilágítás, tehát a mecseki törvényszerűségek megismeréséhez vezet a szakembereket. ennek a matematikai kiértékelési módszerét párhuzamosan dolgozza ki a magyar állami eötvös Loránd geofizikai intézet.

egy másik értékelési módszerrel a kőzetfeszültségi folyamat dinamikáját mérik, rögzítik. a folyamatos megfigyelés alapján megállapítható a kőzettömeg törésének, tönkremenetelének pontos geológiai helye. a műszert, amely feldolgozza a jeleket, a vilamos automatika intézet fejlesztte ki a szénbányák részére.

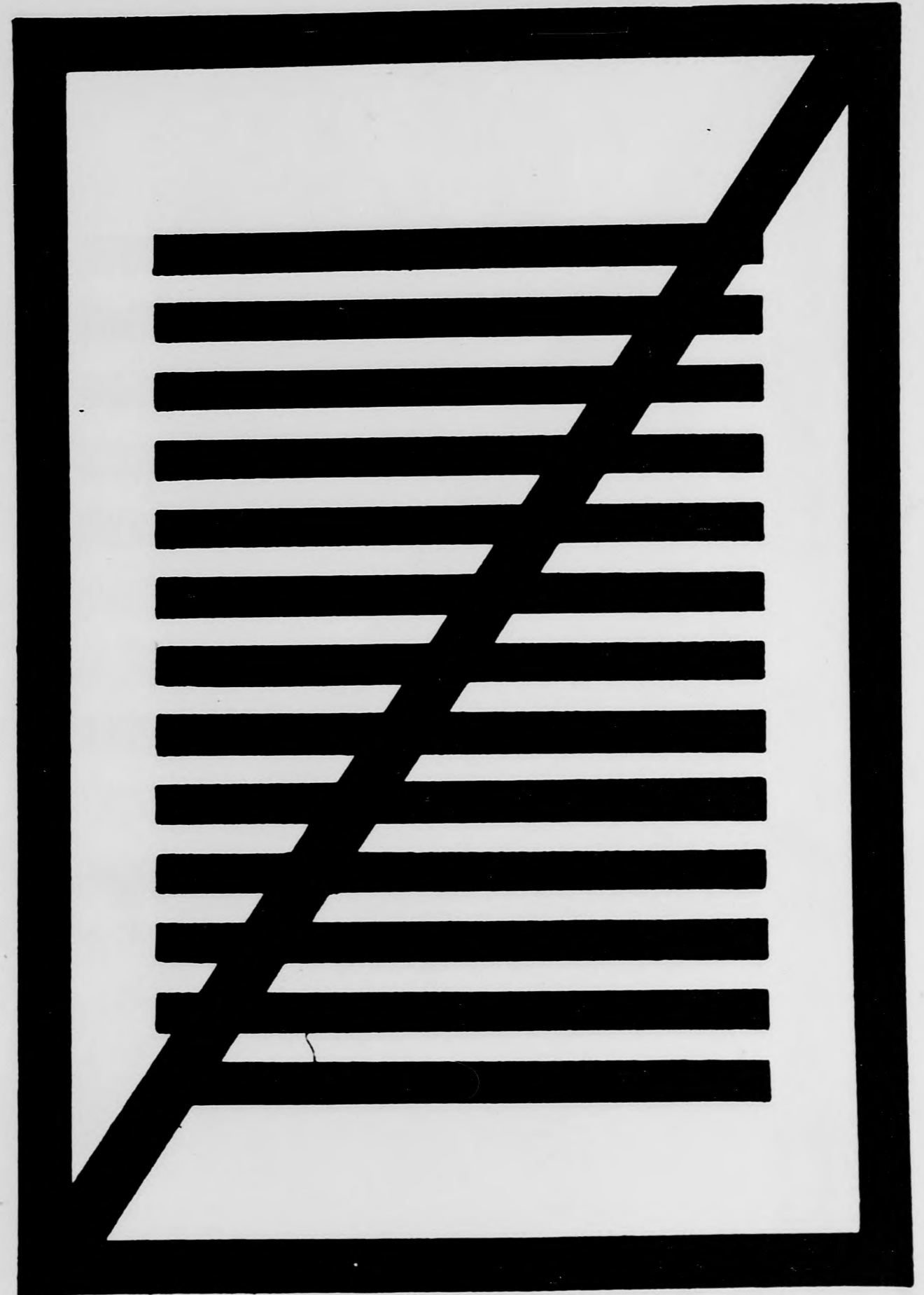
a program harmadik része: a kísérleti területen geodéziai felvétellel figyelik a külszín változását, süllyedését a művelés hatására. ebben a magyar tudományos akadémia soproni geofizikai és geodéziai kutató intézete működik közre.

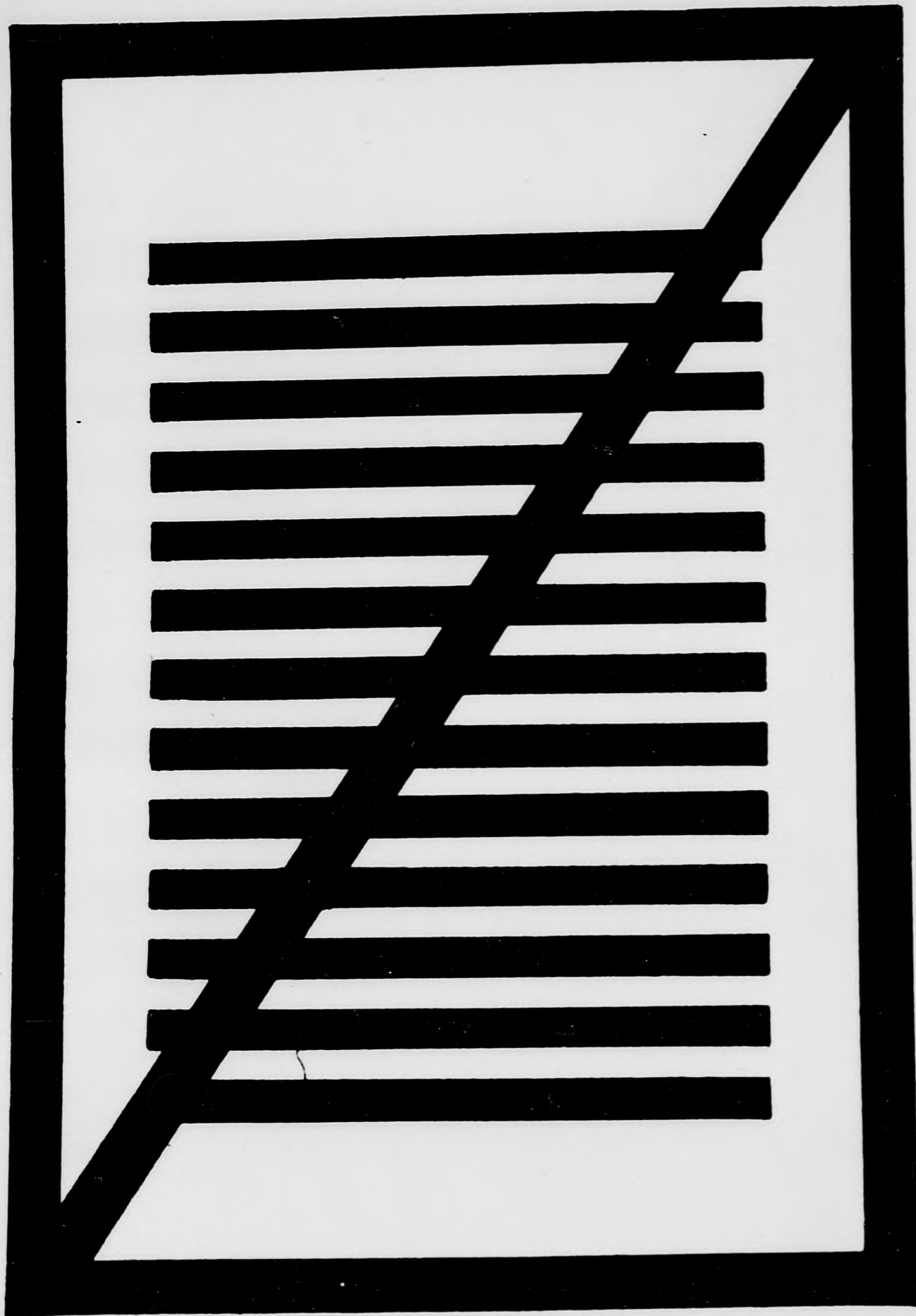
/folyt köv/

-32-

10.10/ny 11.10.00

11.10.00

bb 16. Legfelsőbb bíróság ítélete a boráros téri hév-baleset ügyében

kj/s/ny hgy

1979 március 20.

a legfelsőbb bíróság - a védők, a vádlottak és az ügyész fellebbezése folytán - kedden ítéletet hirdetett az 1978. április 13-án bekövetkezett boráros téri hév-baleset miatt Ladó Sándor László és Vanyorek Károly ellen indult bűnügyben.

a fővárosi bíróság 1978. november 24-i ítéletében a vasuti közlekedés biztonsága elleni, halált és különösen nagy kárt okozó gondatlanul elkövetett bűntett miatt Ladó Sándor László elsőrendű vádlottat főbüntetésül három évi és nyolc hónapi, fogházban letöltendő szabadságvesztésre és a villamosmotorvezetői tevékenységtől négy évi eltiltásra, Vanyorek Károly másodrendű vádlottat főbüntetésül két évi és nyolc hónapi - ugyancsak fogházban letöltendő szabadságvesztésre és a villamosmotorvezetői tevékenységtől három évi eltiltásra, mint mellékbüntetésre ítélte.

a legfelsőbb bíróság a fővárosi bíróság ítéletét részben megváltoztatta. Vanyorek Károly másodrendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartalmát három évre és négy hónapra felemelte és mindkét vádlottat a vasuti járművek vezetésétől tiltotta el, mellékbüntetésül.

a legfőbb bírói fórum büntetőtanácsának határozata megállapította: a baleset műszaki okokra és a vádlottak mulasztására vezethető vissza. a szerencsétlenség közvetlen oka az volt, hogy a vonat légfékberendezésében hiba keletkezett, s így a légfékrendszer nem kapott süritett levegőt. ezért a légnyomás annyira lecsökkent, hogy már nem volt elegendő a fékhatás kifejtéséhez. a vonat egyik motorokocsijának gyorskapcsolója már az elindulásakor hibás volt. ennek azért van jelentősége, mert a kapcsoló és a légsüritő hibája összefüggött. e vonatkozásban tehát a szervizszolgálat is mulasztott.

a büntetés súlyosbitására azért került sor, mivel Vanyorek Károly, bár tevékenységét kétségtelenül a segíteni akarás motíválta, több olyan jelentős hibáról szerzett tudomást a vonat haladása során, amelyek ismeretében - a hosszú szakmai gyakorlat alapján tapasztalataira is figyelemmel - a szerelvényt azonnal meg kellett volna állítani, illetve azzal legkésőbb a szabadkikötő állomásról nem lett volna szabad elindulnia. enyhítő körülményként vette figyelembe a legfelsőbb bíróság a vádlottak munkához való jó viszonyát, Vanyorek Károly családi állapotát, három kiskorú gyermekét.

az ítélet jogerős./mti/

11.15/ny

✓ szerzett

-.-
-35-

12.15/ny

12.15/ny

bb.17. a vietnami párttörténeti bizottság küldöttsége ma-
gyarországon

k/bc/a/

1979. március 20.

az mszmp központi bizottságának meghívására dao
duy tinh, a vietnami kommunista párt központi bizottságá-
nak póttagja, az elméleti kutatóbizottság állandó bizott-
sága tagja vezetésével március 13-20. között hazánkban tar-
tózkodott a vkp elméleti és párttörténeti bizottságának
küldöttsége, az mszmp elméleti és párttörténeti kutató
munkájának tanulmányozása céljából. a küldöttség megbe-
széléseket folytatott lakos sándorral, az mszmp kb tagjával,
a társadalomtudományi intézet igazgatójával, vass henrik-
kel, az mszmp kb tagjával, a párttörténeti intézet igazgató-
jával és szabó józseffel, az mszmp politikai főiskolájának
rektorával. /kb

a küldöttséget magyarországi tartózkodása során
fogadta grósz károly, az mszmp kb agitációs és propaganda
osztályának vezetője is./mti/

--

bb.18. szerdán ingyen látogathatják a gyerekek az állat-
kertet

1/pp/tk/ppó/a/hgy

1979. március 20.

szerdánként a fővárosi állat-és növénykert
zárva tart. ezen a szerdán, március 21-én azonban kitarja
kapuit a gyerekek előtt. a tanácsköztársaság idején ugya-
nis az állatkert látogatása ingyenes volt, ezért - ennek
emlékére - ezen a szerdán a gyerekek ingyen mehetnek az ál-
latkertbe./mti/

--

12.15/a

13.05.02

- 36 -

12.15
10.02

bb.19. időjárásjelentés

ny hgy

1979. március 20.

a meteorológiai intézet jelenti kedden délben:
enyhe, tavaszi idő, elszórtan záporral

száraz földünk legnagyobb részén változékony az időjárás
a skandináv-félsziget, a brit-szigetek, nyugat-európa és a
appennini-félsziget fölött nagy kiterjedésű, több középpontu
alacsony légnyomású zóna helyezkedik el. ezeken a területeken
változékony, erősen felhős, többfelé csapadékos az időjárás.
a hőmérséklet csúcserőteke kontinensünk északi és nyugati ré-
szén 4,9 fokkal elmaradt a sokévi átlagtól. enyhe, tavaszi idő
továbbra is a balkán-félszigeten és a kárpát-medencében van.
a legmagasabb nappali hőmérséklet ezeken a területeken hétfőn
5,10 fokkal meghaladta az évszaknak megfelelő értéket. a követ-
kező időszakban a kárpát-medence időjárásában lényeges változás
nem lesz, enyhe, tavaszi időre számíthatunk, elszórtan lesz
zápor.

hazánkban hétfőn a délkeleti, keleti országrészben erő-
sen felhős volt az ég és csak 1,4 órás napsütést észleltek.
máshol kevés felhő volt és 5,10 órán át sütött a nap. a legma-
gasabb nappali hőmérséklet 12,19 fok között alakult. keleten,
délkeleten záporok, zivatarok alakultak ki, sőt mohácsról jég-
esőt is jelentettek. a ma reggel 7 óráig lehullott eső mennyi-
sége csapadéknyom és 6 mm között volt. kedd hajnalra általa-
ban plusz 1, plusz 7, de északnyugaton és északkeleten helyen-
ként 0, mínusz 2 fokig hűlt le a levegő. ma a reggeli órákban
egy-két helyen köd volt, amely 10 órára feloszlott. délelőtt
általában kevés volt a felhő és a napsütés hatására 11 órára
általában 13, 17 fokig melegedett fel a levegő.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 12,3 fok
volt, 6,2 fokkal magasabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 16 fok, a tengerszint-
re átszámított légnyomás 1007 mb/ 755 mm/ alig változik.

várható időjárás szerdá estig:

időnként megnövekvő felhőzet, kedden: egy-két helyen, szerdán:
elszórtan záporral, zivattal. többfelé élénk, időnként erős
a dunántulon viharos lökésekkel kísért délnyugati, déli szél.
várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 0, plusz 5, legmaga-
sabb nappali hőmérséklet szerdán 15,20 fok között.

a duna vízállása budapestnél 544 cm, a víz hőmérsékle-
te 7.0 fok./mti/

--

12.25/ny

13.05.02

-37-

12.25
10.02

bb 20. még az idén: 1000 trabant terven felül - több pótalkatrész- 200 millió rubeles szerződés

i sz/tk/ny pp hgy

1979. március 20.

ezer trabant gépkocsi érkezik az idén az ndk-ból, terven felül. erről állapotodott meg egyebek között a mogürt, ndk-beli partnerével, a transportmaschinen külkereskedelmi vállalattal.

a lipcsei vásáron aláírt szerződés részleteiről a mogürt kereskedelmi igazgatója elmondta: - megállapodtunk a jövő évi szállításokról is, eszerint 1980-ban 33 ezer trabant és wartburg személygépkocsit kapunk. ezeken kívül 8 ezer tehergépkocsit és speciális járművet is szállít az ndk ipara hazánkba. a magyar tehergépkocsipark korszerűsítéséhez hozzájárul az a közel 2500 korszerű pótkocsi is, amelyet ugyancsak jövőre kapunk ndk-beli partnerünktől. a folyamatos alkatrészellátás érdekében, kölcsönösen 30 millió rubelért szállítunk egymásnak pótalkatrészeket. a két ország autóipara között bővül a szakosodáson, termelési kooperáción alapuló együttműködés is, ennek megfelelően jövőre 17-17 millió rubelért adunk egymásnak a járművekbe építendő részegységeket. a magyar ipar, fokozza butorszállító-tehergépkocsi kivitelét az ndk-ba, s várhatóan a tavaszi bnv-n aláírják az ikarus autóbuszok szállításáról szóló szerződést is. egyébként a most megkötött 210 millió rubel értékű megállapodás a mogürt és ndk-beli partnere között az eddigi legnagyobb volumenű szerződés./mti/

bb 21. magyar- mongol vizügyi tárgyalásk

k sb/tk/ny pp hgy

1979. március 20.

breinich miklós, az országos vizügyi hivatal elnökhelyettese és horlogijn bjambazsav mongol vizgazdálkodási miniszterhelyettes vezetésével kedden budapesten magyar- mongol vizügyi együttműködési tárgyalások kezdődtek. a két fél megvizsgálja azokat a lehetőségeket, amelyek szerint a magyar szakemberek közreműködhetnek mongólia ezer hektáros új öntözőrendszerének megtervezésében. a megbeszéléseken szó esett arról is, hogy a magyar szakértők miként folytassák a munkát egyes mongol vizgyűjtő területeket átfogó vizgazdálkodási keretterveinek kidolgozásában. a mongol vendégek több magyar vizügyi intézetben is látogatást tesznek./mti/

-.-
-38-

13.05/ny

13.40

bb 22. jubileumi könyvkiállítás

t km/tk/ny bc hgy

1979 március 20.

a közoktatásügyi népbiztosság által kiadott vörös könyvtár füzetei, a századforduló időszakából származó kiadványok, a tanácsköztársaság könyvei, folyóiratai a két világháború közötti évek illegális, baloldali könyvei, füzetei láthatók egyebek között, a munkásmozgalom és a könyv, cimmel kedden, a liszt ferenc téri könyvklubban megnyílt kiállításon. a tárlatot rendező állami könyvterjesztő vállalat és a magyar könyvkiadók és könyvterjesztők egyesülése mintegy 300 kötetes dokumentummal idézi a dicső napok emlékét. a párttörténeti intézet is több korabeli folyóiratot, dokumentumot kölcsönözött a kiállításra. nem egy kuriózumnak számító kiadvány is a tárlókra került. így láthatók egyebek között bokányi dezsőnek, brutus álnéven írt művei, a tudományos szocializmusról, az általános, egyenlő, titkos választói jogról. megtalálhatók marx, engels, lenin korabeli fordításban megjelent művei. a bemutatók egyik legérdekesebb kiadványa az az ugynevezett rejtett könyv, amelynek külső borítóján a „levelek a távolból”, cím olvasható, valójában a kötet leninnek „a harc a diktatúráért”, címmel a „munka és tudás könyvtára”, sorozatban kiadott írását tartalmazza.

a tárlatot vass henrik, a párttörténeti intézet igazgatója nyitotta meg. egyebek között hangsúlyozta:

- a munkásosztály forradalmi jellegével függ össze, sőt abból ered, hogy osztályharcának a kezdetektől fogva elválaszthatatlan része volt a küzdelem, amelyet a szellemi javak, a tudomány, a műveltség megszerzéséért, birtoklásáért és erőteljes fejlesztéséért folytatott és folytat. ennek egyik legfőbb eszköze a könyv, az olvasás, ezért nem túlzás azt állítani, hogy a munkásmozgalom történetének egésze és minden mozzanata valamilyen módon összefügg és összekapcsolódik a könyvekkel.

- ezekben a könyvekben halmozódik fel az a tudományos ismeretanyag, amely a társadalmi fejlődés, az osztályharc, a forradalom, a szocialista-kommunista átalakulás törvényszerűségeit, bővülő tapasztalatait örökíti nemzedékről-nemzedékre. az 1918-19-es forradalmak, a két világháború közötti időszak kommunista kulturapolitikája, szövetségben a baloldali szociáldemokraták kulturális mozgalmaival előkészítette az eszmei talajt az új forradalmi idősakra, arra a kulturális forradalomra, amelynek hullámverése ma is tart, és amelyben a tömegkommunikáció modern formáinak elterjedése sem csökkentette a könyv szerepét: a tudományos és szépirodalmi művek alkotásának, terjesztésének, a könyvkiadásnak, a családi könyvtárak létesítésének, a szocialista könyvtári mozgalomnak a jelentőségét. a munkásmozgalom nyújtotta kultúra nem beszűkült szektaműveltség volt, hanem ellenkezőleg: megalapozta a kultúra teljessége iránti igényt, képessé téve a mozgalom neveltjeit ennek befogadására.

a kiállítás megnyitásán részt vett marczali lászló kulturális miniszterhelyettes.

/foyt köv/
13.55/ny

-39-

és a progresszív forradalmi eszmékkel rokonszenvező értelmiség

1600

bb 22. / jubileumi...folyt/ny

a magyar tanácsköztársaság 60. évfordulója tiszteletére megnyílt könyvkiállítás március 30-ig naponta 10-től 18 óráig tekinthető meg./mti/

--

bb 24. a belföldi főszervezőségi híreinek jegyzéke 14 óráig

ny hgy

1979 március 20.

1. kitüntetések
2. petőfi-híd felújítása
3. emlékezés a dicsőséges 133 napra
4. gyógyüdülés - szakmai utak
5. mai magyar színművek
6. madárvendégek a sárréten
7. tavaszi fásítás
8. új óvoda kecskeméten
9. mézes vár egy dráva-parti erdőben
10. tot felmérés
11. nitrokémia
12. egykori szakszervezeti ujság
13. átvilágítják a mecsek közettömegét
14. nemes dezső beszéde
15. közlekedési balesetek
16. legfelsőbb bíróság ítétele
17. vietnami párttörvényi bizottság küldöttség Magyarországon
18. szerdán ingyen látogathatják a gyerekek az állatkertet
19. időjárásjelentés
20. 200 millió rubeles szerződés
21. magyar-mongol vízügyi tárgyalások
22. jubileumi könyvkiállítás
23. erdőtüz zalaegerszeg mellett
24. hírcsoporthoz /mti/

--

bb.23. erdőtüz zalaegerszeg mellett

tóa/st/a/hgy

1979. március 20.

egyetlen óra leforgása alatt teljesen leégett egy 15-20 évesre becsült fenyőerdő zalaegerszeg határában. a több mint egy hektáron pusztító tüzet az okozta, hogy a fenyves közvetlen közelében felgyújtották a tavalyi száraz kukorica-szárakat. az erős déli szélből lánggra kapott az avar, majd a 8-10 méteres lángnyelvek végigsöpörtek az erdőn. a nagy erővel kivonult tüzoltók csak a tűz továbbterjedését tudták megakadályozni./mti/

--

14.00/ny

-40-

16¹⁰

bb.25. gyorsítják az üzlethálózat bővítését komárom megyében -javaslat a nyitvatartási idő meghosszabbítására

ráb/bam/p hgy

1979. március 20.

az új kereskedelmi létesítmények építésének gyorsításáért jelölték meg a legfontosabb tennivalónak a belkereskedelmi minisztérium és a komárom megye vezetőinek kedden tatabányán rendezett tervezett tanácskozásán. a tapasztalatok szerint ugyanis aránytalanul sok az áthúzódó, befejezetlen beruházás. ebben az ötéves tervben 44.000 négyzetméterrel bővítik a megye üzlet-és vendéglátóhálózatát, de az új létesítményeknek több mint a fele még nem készült el. a minisztérium vezetői hangsúlyozták: ha az új létesítmények 1980. ig nem készülnek el, a következő ötéves tervben ezeknél már nem számíthatnak állami támogatásra. a jövőben még szigorúbban mérlegelik az új beruházások előkészítését, s amennyiben nem látják elegendőnek az építőipari kapacitást, az új kereskedelmi egység gyors megvalósítását, elutasítják a támogatási kérelmeket.

komárom megye vezetői elmondották, sokféle intézkedéssel igyekeznek gyorsítani az építkezések ütemét, hogy elejét vegyék az újabb határidő módosításoknak. az áfész-eknél például tervező-és építőcsoportokat alakítottak. a tanácsi építőipari üzemeket és az építőipari szövetkezeteket is bevonták az üzlethálózat fejlesztésébe. a javuló együttműködés hatására gyorsult a kisebb alapterületű boltok építése, de a nagyobb létesítményeknél változatlanul kapacitáshiány gátolja a munkát.

a minisztérium képviselői javasolták a megye vezetőinek, hogy korszerűbb munkaszervezéssel és a nyitvatartási idők meghosszabbításával használják ki jobban a meglévő üzlethálózatot. így újabb beruházás nélkül javíthatnák a vásárlás feltételeit./mti/

--

bb.32. losonczi pál beszéde

t km/fe/p bc pp

1979. március 20.

rendelkezésre bocsátjuk losonczi pálnak, az elnöki tanács elnökének megnyitó beszédét, amely a mai parlamenti ünnepségen hangzik el. embargó: fe l o l d á s i g!

x x x

- ünnepi ülésünkön a magyar történelem minden korábinál magasabbra ívelő, korszakos eseményére, és mindmáig elevenen ható eredményére emlékezünk tisztelettel. 1919. március 21-én, a magyar tanácsköztársaság kikiáltásának, a magyar munkáshatalom dicsőséges, hősi 133 napjának 60. évfordulóját ünnepeljük.

/folyt köv./
15.30/p

v

-41-

16¹⁵

bb.32. /Losonczi pál.....1.folyt/p

- a magyar munkásosztály hatalomra kerülésének első, rövid időszaka mérföldkő a magyar munkásmozgalom, a magyar nép történetében. társadalmi, politikai hatása pedig túlnőtt hazánk határain is. erre utalnak Leninnek a magyar munkásokhoz küldött üdvözlésében olvasható szavai: „a magyar proletárforradalom még a várakozást is megelőzővé teszi,„.

- a tanácsköztársaság élő példaként bizonyította, hogy a munkásosztály győztes forradalma nem orosz sajátosság. a szovjet hatalom megszületése után Magyarországon is szétroppant a világot átfogó imperializmus láncja.

- hat évtized távlatából valóságos jelentőségének megfelelően, tiszta fényben ragyog a magyar tanácsköztársaság emléke, és elevenen él a nemzet tudatában. mindaz, ami 1918 őszén és 1919 emlékeztető napjaiban történt, betetőzése a régi küzdelemnek, s egyben forrása, előkészítője az új harcoknak, az új eredményeknek. a magyar tanácsköztársaság a magyar munkásosztály nagyszerű tette, népünk történelmének első olyan vállalkozása, amely korszakos utat nyitott; megjelölte a társadalmi fejlődés irányát, a szabadság, a felébredés, az emberi kiteljesedés igaz útját.

- a tanácsköztársaság létrejötte és tevékenysége a magyar társadalom fejlődésében, kialakult ellentmondásaiban gyökerezik, de kibontakozásában a nagy októberi szocialista forradalom hatása felbecsülhetetlen jelentőségű volt. az októberi forradalom adta a legfőbb eszmei és erkölcsi segítséget a magyarországi szocialista forradalom véghezviteléhez. mint ahogyan mai szocialista létünk is elválaszthatatlan október győzelmétől. a hitleri fasizmus szétzúzásával október katonái törték le a magyar munkásosztály, a magyar nép kezéről azt a bilincset, amelyet a tanácsköztársaság eltiprásával, az imperialista fegyveres beavatkozás szuronyával hatalomra jutott horthysta ellenforradalom vert rá.

- a tanácsköztársaság történelmi céljai szocialista hazánkban, a magyar népköztársaságban megvalósulnak. népünk követi pártunkat, a munkáshatalom erős, a szocializmus pozíciói szilárdak. a párt XI. kongresszusán elfogadott programnyilatkozat a nemzet programjává lett, népünk a fejlett szocialista társadalom építésén munkálkodik,

/folyt köv./
15.40/p

-42-

1620

bb.32./Losonczi pál.....2.folyt/o

-mai szocialista valóságunk méltó módon fejezi ki tiszteletünket és kegyeletünket azok iránt, akik hatvan éve a merész és nagy küzdelem sodrában cselekedtek, az élvonalban meneteltek, utat mutattak, tisztelettel és megbecsüléssel emlékezünk a hatvan évvel ezelőtti küzdelem hőseire, azokra, akik életüket adták az első magyar munkáshatalomért, s azokra is, akik a magyar tanácsköztársaság veresége után rendkívül nehéz körülmények között megőrizték és újból győzelemre vitték a szocialista forradalom eszméjét.

ezt követően az elnöki tanács elnöke üdvözölte az ünnepi ülés résztvevőit, majd beszédét így folytatta:

- ezekben a napokban szerte a világon mindazok a népek, haladó gondolkodású emberek, akik igaz hívei, harcosai a szocializmus ügyének, tisztelettel emlékeznek meg a magyar tanácsköztársaság évfordulójáról, mert tudják, hogy az első munkáshatalom a magyar nép érdekei mellett a világ összes elnyomott népeinek jövőjéért is küzdött.

Losonczi pál ezt követően bejelentette, hogy a jubileum alkalmából a testvérállamok vezetői, számos testvérpártunk juttatta el hozzánk őszinte jókívánságait, harcos üdvözlését. e fórumot is felhasználok arra, -folytatta- hogy pártunk központi bizottsága, az elnöki tanács, a minisztertanács és a hazafias népfront nevében megköszönjem ezeket a jókívánságokat.

- ünnepi megemlékezésünket ezennel megnyitom.

/mti/

--

bb.33. Losonczi pál zárszava

t km/fe/p bc pp

1979. március 20.

v rendelkezésre bocsátjuk Losonczi pálnak, az elnöki tanács elnökének zárszavát, amely a mai parlamenti ünnepségen hangzik el. embargó: f e l o l d á s i g !

x x x

/folyt köv./
15.45/p

-43-

1630

bb.33./ Losonczy pál zárszava.....1.folyt/p

- a magyar tanácsköztársaság 60. évfordulója alkalmából rendezett ünnepi megemlékezésünk végéhez értünk. mindnyájunk nevében megköszönöm nemes dezső elvtársnak ünnepi beszédét, amely megvonta a dicső 133 nap történelmi mérlegét, hazai és nemzetközi jelentőségét, a mához szóló és a jövőbe mutató főbb tanulságait.

-nemzeti történelmünk nagy, és mindmáig elevenen ható eseményére emlékezve gazdagabbak lettünk nemcsak érzelmi emelkedettségben, hanem cselekvéseinket tudatosító felismerésekben, tette sarkalló indítékokban is, a multat idézve, mint mindig, most is a jövőre vetjük tekintetünket: a teendőkre, a ránk váró és elvégzendő feladatokra. bizonyosak lehetünk és vagyunk benne, hogy a tiszteletre, a megbecsülésre és elismerésre méltó nagyszerű elődeink mutatta uton haladva, valóra váltjuk mindazokat a feladatokat, amelyekre pártunk mai nemzedéke tette életét, adja erejét, felvirágoztatjuk szocialista hazánkat, beteljesítjük egészségben és maradéktalanul 1919 merész és hősiességét, örökségét.

- ünnepi ülésünket bezárom.

/mti/

--

bb.27. növekvő cukortartalom -a petőházi integrált cukor-
termesztési rendszer beszámoló közgyűlése

cser/st/p hgy

1979. március 20.

második beszámoló közgyűlését tartotta kedden petőházán a petőházi integrált cukortermesztési rendszer. mint a közgyűlésen elmondták a legutóbbi cukorrépatermés cukortartalma magasabb volt az 1977 évinél. ezért a rendszerbe tömörült gazdaságok a répa átvételi árán felül 21 millió forint minőségi prémiumot kaptak. különösen figyelemre méltó az az eredmény azért, mert már 1977-ben, a rendszer működésének első évében is az itt termelt cukorrépának volt országos átlagban a legmagasabb cukortartalma.

a petőházi cukorgyár termelési körzetében az idén 12 ezer hektáron termelnek répát, s ennek 98 százalékát a rendszer keretén belül./mti/

--

16.00/p

-44-

17/0

bb. 26. az egészségügyi ellátásról tárgyalt a vi. kerületi tanács vb

t/kj/rj bc hgy

1979. március 20.

a belgyógyászati betegek jobb ellátása érdekében április 1-től 26 körzeti sávval csökken a korányi kórházhoz tartozó körzetek száma, ugyanakkor 12 újabb sávot csatolnak az egészségügyi intézményhez - jelentették be a vi. kerületi tanács végrehajtó bizottságának keddi ülésén, amelyen a testület tudomásul vette a gyógyító munkáról és a kórházi rekonstrukció helyzetéről szóló tájékoztatót. ezután a pest megyei semmelweis kórház fogadja budaörs betegeit, a kerepestarcsai kórház gyömrő, ecser, maglód, mende község 13 körzeti sávját, a iii. számú belgyógyászati klinika pedig a vecsésieket. a korányi kórház látja el ráckeve, szigetbecse, kiskunlacháza, majosháza, szigetszentmárton, makád, szigetcsép és szigetujfalu 12 körzeti sávjának betegeit, akik korábban a weil emil kórházhoz tartoztak.

az átcsoportosítás várhatóan jelentősen enyhíti a korányi kórház zsúfoltságát, amely a rekonstrukció idején 681 ágyat üzemeltet. a kórház rekonstrukciója egyébként a korábbi építőipari átszervezés és kapacitáshiány miatt késik, befejezése a következő öt-éves terv elejére várható. ugyancsak a vi. tervciklusban rendelendő intézetet építenek a kerületben.

az országos helyzethez hasonlóan, sok nehézséget okoz az egészségügyi ellátásban a középkezelők, a beteghordók és a műtősök hiánya. a helyettesítési sükre részben szakképzetlen dolgozókat kénytelenek beállítani, a hiányzó szakalkalmazotti létszámot pedig egyharmad-részben a rekonstrukció miatt nem „üzemelő”, ágyak mellett ápolókkal egészítik ki. ezenkívül belső helyettesítéssel is igyekeznek enyhíteni az ilyen gondokon. /mti/

--

bb. 28. állattenyésztés franciaországban - előadás-sorozat az állatorvostudományi egyetemen

tud/rj pp

1979. március 20.

állattenyésztés franciaországban címmel a budapesti francia műszaki és tudományos tájékoztatói központ és a magyar agrártudományi egyesület rendezésében kedden többnapos előadásorozat kezdődött az állatorvostudományi egyetemen. a francia mezőgazdasági minisztérium által budapestre küldött szakemberek a tenyésztési technika, az állatgenetika, a takarmányozás terén elért legújabb eredményeket ismertetik. az előadásorozatot követően a francia szakemberek több magyar kutató intézetet, mezőgazdasági kombinátot, szövetkezetet látogatnak meg. /mti/

--

16.30 rj

-45 -

17/0

bb. 29. „elfekvő”, másodnyersanyagok - a méh tröszt az üzemi hulladékok begyűjtéséről

t/ol/rj pp

1979. március 20.

a hasznosítható hulladék begyűjtésének eredményességéhez nem elegendősek a méh vállalatok erőfeszítései, szükség van a vállalatok, üzemek, szövetkezetek, mezőgazdasági egységek segítségére is, - mondotta molnár lászló a méh tröszt vezérigazgatója keddi tájékoztatóján.

a méh vállalatok által begyűjtött hulladékanyagok nagyobb része - a papírhulladék kivételével - a termelőüzemekben keletkezik. a tervidőszakban 1978 végéig begyűjtött mintegy 540 000 tonna vashulladéknak is több mint 80 százaléka üzemekből származott, megközelítőleg ugyanez az arány a színesfé hulladék gyűjtés eredményében is. ezzel szemben a több mint 160 ezer tonna papírhulladékból csaknem 100 ezer tonnát a lakóterületen gyűjtötték be.

a méh vállalatok több ezer termelő üzemmel, szövetkezettel, mezőgazdasági tsz-szel tartanak fenn kölcsönösen előnyös kapcsolatokat, többnyire egy évre szóló szállítási szerződések alapján. a begyűjtés menete azonban sokszor akadozik; hol bürokratikus eljárás, hol szállítóeszközhány, hol pedig érdektelenség miatt nem jutnak el rendeltetési helyükre a még jól hasznosítható másodnyersanyagok.

a jövőben szervezettebb összmunkára van szükség átadó és átvevő között, még akkor is, ha a begyűjtés jelenlegi állása szerint a méh vállalatok teljesítik, sőt várhatóan túlteljesítik ötéves tervüket. a takarékosabb gazdálkodás igénye, a jelenlegi nyersanyag- és energiaárak mellett ugyanis a népgazdaság nem mondhatja le a még „elfekvő”, hasznosítható hulladékok begyűjtéséről, mert azokkal fontos primer-nyersanyagokat és drága importot helyettesíthetnek. /mti/

-. -

bb. 30. a magyar-portugál kapcsolatokról

i/-don/bc/rj pp di

1979. március 20.

gordon judit, az mti főmunkatársa írja:

hazánk és portugália kapcsolatai a portugál fasiszta rendszer bukása után, a diplomáciai kapcsolatok felvételét követően 1974 második felében indultak fejlődésnek. 1975-ben és 1976-ba számos magyar küldöttség járt portugáliában és több portugál delegáció kereste fel hazánkat. a kölcsönös látogatások a két ország megismerését, az együttműködés területeinek felkutatását, illetve kialakítását szolgálták.

/folyt.köv./
16.45 rj

-46 -

1435

bb. 30. / a magyar-portugál... 1. folyt./rj

politikai kapcsolataink alakulásában fontos állomás volt melo antunes külügyminiszter 1976 januári magyarországi látogatása, amely kedvező hatással volt az országaink közötti együttműködés további fejlesztésére. a két parlament között is kontaktus jött létre: a magyar országgyűlés vendégeként az elmúlt év őszén tett látogatást budapesten a portugál parlamenti küldöttség, a köztársasági gyűlés elnökének vezetésével.

államközi kapcsolatok keretében hat egyezményt kötött a két ország. így aláírták a kereskedelmi árucseréről szóló megállapodást, a légügyi egyezményt, a kulturális megállapodást, az idegenforgalmi egyezményt, a közúti-fuvarozási egyezményt, valamint a műszaki-tudományos együttműködési egyezményt. ez utóbbi alapján vegyesbizottság működik; a testület elmúlt év szeptemberében két évre szóló munkatervet dolgozott ki.

a két ország közötti kereskedelmi forgalom évről évre nő, de a lehetőségek még nem teljesen kihasználtak. e területen alaposabb piackutatásra és kedvezőbb exportválasztékra lenne szükség. a gazdasági kapcsolatok fejlesztéséhez megfelelő keretet adhat az érvényes kereskedelmi egyezmény, amelynek az eddiginél nagyobb kiterjesztésével lehetőség kínálkozna ipari kooperációk létesítésére is.

kulturális területen nagy érdeklődés mutatkozik a magyar művészeti élet és alkotások iránt portugáliában. a kapcsolatok fejlődésében jelentős állomás volt az idén lisszabonban megtartott magyar filmnapok.

megállapodások jöttek létre a két ország kereskedelmi kamarái, sporthivatalai, rádiói és televíziói között.

sokoldalú együttműködést valósítottak meg a magyar és a portugál szakszervezetek, az ifjusági szervezetek és a békemozgalmak is. /mti/

-. -

16.50 rj

-47-

1440

bb. 40. ünnepi ülés a tanácsköztársaság kikiáltásának 60. évfordulója alkalmából

t/km/fe/rj bc

1979. március 20.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága, a magyar népköztársaság elnöki tanácsa és a hazafias népfront országos tanácsa kedden a parlament kongresszusi termében ünnepi ülésen emlékezett meg a magyar tanácsköztársaság kikiáltásának 60. évfordulójáról.

az ünnepi ülés elnökségében foglalt helyet kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, losonczy pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, lázár györgy, a minisztertanács elnöke, nemes dezső a népszabadság főszerkesztője, sarlós istván a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára, az mszmp politikai bizottságának tagjai. ugyancsak az elnökség tagja volt: andics erzsébet akadémikus, györkös sándor, a csepel vas- és fémművek szocialista brigádvezetője, hidas Antal költő, hunya istván nyugdíjas, a mezőgazdasági-, erdészeti és vízügyi dolgozók szakszervezetének elnöke, kállai gyula, az mszmp kb tagja, a hazafias népfront országos tanácsának elnöke, keszi ferenc nyugdíjas bányász, lászló aladár nyugdíjas, lovas lászló, a duna cipőgyár cipész szakmunkása, szocialista brigádtag, pásztor gabriella, a kisz központi bizottságának titkára, práth károly nyugdíjas, sebes sándor nyugdíjas, az mszmp központi ellenőrző bizottságának titkárságának tagja, sipos zsigmondné a fékon ruházati vállalat vasalónő szakmunkása, szocialista brigádtag, szerényi sándor nyugdíjas az mszmp kb titkárságának tagja, szöbek andrás nyugdíjas, tassonyi kadocsa, a kőolaj- és gázipari tervező vállalat szakági főmérnöke a kisz kb tagja.

részt vettek az ünnepségen a központi bizottság, a központi ellenőrző bizottság, az elnöki tanács, a hazafias népfront országos tanácsa elnökségének, az országgyűlés tisztikarának, a minisztertanácsnak és a szót elnökségének tagjai, s a padsorokban helyet foglalt a politikai, a gazdasági, a társadalmi élet számos más vezető személyisége is. jelen volt az ünnepi ülésen a magyar forradalmi munkásmozgalom sok régi harcosa, valamint az évforduló alkalmából kitüntetett veteránok népes csoportja. ott voltak az ünnepi megemlékezésen szocialista társadalmunk legkiválóbb építői, a szocialista brigádvezetők, az élenjáró szellemi és fizikai dolgozók, a kisz-es fiatalok képviselői.

az ünnepi ülés részvevője volt a szovjetunióból érkezett internacionalisták, a hazánk felszabadításában, a magyar-szovjet barátság erősítésében kiemelkedő érdemeket szerzett szovjet emberek küldöttsége, továbbá a szovjetunió kommunista pártja moszkvai városi bizottságának delegációja. részt vett az ülésen a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője is.

az ünnepi ülést a himnusz elhangzása után losonczy pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke nyitotta meg.
/folyt.köv./

17.20 rj

18³⁰ UG

-48 - a csepeli vörös ezred 2. zászlóaljának, a történelmi eseményket idéző lobogója alatt

bb. 40. / ünnepi ülés... 1. folyt./rj

beszédét mai bb. 32. sz. kiadásunkon közöltük, az embargót feloldjuk!/

/folyt.köv./

bb.42. kitüntetések a tanácsköztársaság 60. évfordulója alkalmából

t/mir/rj bc di

1979. március 20.

a népköztársaság elnöki tanácsa a magyar tanácsköztársaság kikiáltásának 60. évfordulója alkalmából - a munkásmozgalomban kifejtett több évtizedes tevékenységük elismeréseként - kitüntetésekkel adományozott.

/ a kitüntetettek névsorát mai bb. 1. számú kiadásunkban közöltük./

a kitüntetéseket losonczy pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke kedden, az országház kupolacsarnokában nyújtotta át. az ünnepségen jelen volt kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, lázár györgy, a minisztertanács elnöke, németh károly, az mszmp kb titkára, a párt politikai bizottságának tagjai, és katona imre, az elnöki tanács titkára.

a kitüntetések átadásakor losonczy pál beszédet mondott. méltatta a tanácsköztársaság történelmi jelentőségét, majd hangsúlyozta:

- az itt lévők között olyan elvtársaink vannak, akik nemcsak dicső tetteik alapján, hanem krouknál fogva is méltók arra, hogy a szocializmus veteránjaiként tisztelettel nézzünk fel rájuk: a tanácsköztársaság cselekvő résztvevőire, a kommunisták magyarországi pártjának egykori harcos tagjaira. pártunk és államunk tisztelettel és nagybecsüléssel viseltetik a nagy múlt közöttünk élő harcosai iránt. kifejezésre juttatja ezt azzal is, hogy ezen az évfordulón kitüntetésben részesíti azokat, akiknek az érdemeit az utódok sohasem felejtik el.

az elnöki tanács elnöke ezután arról szólt, hogy pártunkban - amely immár 60 éve vezeti a kommunisták harcát - a nemzetközi szellemen nevelt és nevelkedő nemzedék minden csoportja ott található.

/folyt.köv./

17.45 rj

-49 -

18³⁰ UG

bb. 42. / kitüntetések... 1. folyt./rj

pártunk erejének egyik forrása éppen ez a soknemzedéknyi tapasztalatu összeforrottság. természetes, hogy amikor a magyar tanácsköztársaság kikiáltásának jubileumát ünnepeljük, akkor a veteránokkal együtt köszöntjük a párt harcában, a szocialista forradalom győzelmében és a szocializmus megvalósításáért végzett munkában kiemelkedő érdemeket szerzetteket, függetlenül attól, hogy a régebbi vagy az új nemzedékhez tartoznak-e.

az érdemrendek átadását követően az elnöki tanács az ország-ház vadász-termében fogadást adott a kitüntetettek tiszteletére.
/mti/

.-.

bb.43. szovjet vezetők üdvözlő távirata a magyar tanácsköztársaság kikiáltásának 60. évfordulója alkalmából

p di

1979. március 20.

kádár jános elvtársnak,
a magyar szocialista munkáspárt
központi bizottsága első titkárának,

losonczi páll elvtársnak,
a magyar népköztársaság elnöki tanácsa
elnökének,

lázár györgy elvtársnak,
a magyar népköztársaság minisztertanácsa
elnökének,

kedves elvtársak!

a magyar tanácsköztársaság kikiáltásának 60. évfordulója alkalmából a szovjetunió kommunista pártja központi bizottsága, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa, a szovjetunió minisztertanácsa és az egész szovjet nép nevében szívélyes üdvözlésünket és legjobb kívánságainkat küldjük önöknek, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának és minisztertanácsának, a testvéri magyar népnek.

1919. márciusi napjaiban a magyar proletáriátus és a dolgozó parasztság oroszország dolgozói után elsőként rázta le magáról a kizsákmányolás és elnyomás gyűlölt igáját. a magyar tanácsköztársaság, amelynek létrehozása - a nagy októberi szocialista forradalom közvetlen hatására - a magyar nép forradalmi harca történetének kiemelkedő eseménye, ragyogó lapként került be a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom krónikájába.

/folyt köv./
17.50/p

-50-

1840 LG

bb.43./ szovjet.....1.folyt/p

magyar osztálytestvéreik történelmi győzelmét lelkesedéssel fogadták szovjet oroszország kommunistái, proletáriátusa, minden társadalmi felszabadulásért küzdő nép. a tanácsköztársaság kikiáltását és a proletáriátus diktatúrájának létrehozását magyarországon, nagyra értékelte v.i. lenin, aki hangsúlyozta ezeknek az eseményeknek nagy nemzetközi jelentőségét.

a nagy októberi szocialista forradalom és a magyarországi proletárforradalom megteremtette népeink örök és megbonthatatlan barátságának alapjait. az orosz proletáriátus által a magyar tanácsköztársaságnak nyújtott támogatás és a magyar internacionalisták tizezreinek részvétele a szovjet hatalomért folytatott oroszországi polgárháboruban fényes példája a proletár internacionalizmus és az osztályszolidaritás elvei érvényesülésének népeink kapcsolataiban.

a magyar tanácsköztársaság 133 dicsőséges napja nagy szerepet játszott a magyar proletáriátus osztálytudatának fejlődésében, s a proletáriátust a forradalmi harc és a szocialista átalakítás tapasztalataival gazdagította. a felszabadulás után, amikor a kommunisták vezetésével magyarország munkásosztálya kezébe vette hazája sorsának irányítását, szoros szövetségben a dolgozó parasztsággal és minden dolgozó emberrel, magabiztosan vezette az országot az új szocialista állam építésének útján, teljes mértékben felhasználva a tanácsköztársaság tanulságait. örökre a múlté lett az elmaradott agrár magyarország, a három millió földnélküli paraszt, a munkanélküliség, a népi szenvedések országa. fejlett ipar, korszerű mezőgazdaság, a népalkotó energiája és magas kulturája, sikeres előrehaladás a szocializmus útján a többi baráti országgal együtt - ez jellemzi ma a magyar népköztársaságot.

a magyar szocialista munkáspárt következetes és elvi politikája, amely gazdagítja a szocialista építés elméletét és gyakorlatát, kivívta a szovjet emberek mély tiszteletét. pártunk és az egész szovjet nép szívből örül a szocialista magyarország sikereinek, a közös cél - a kommunizmus felépítése - érdekében megvalósuló szoros együttműködésünk és kölcsönös segítségnyújtásunk eredményeit látja bennük.

/folyt köv./
17.55/p

-51-

1845 LG

bb.34. ünnepélyesen fogadták a bevonuló határőröket szombathelyen

Lér/bam/p pp

1979. március 20.

ünnepélyesen fogadták kedden szombathelyen a határőrséghez bevonuló fiatalokat. a zászlódiszbe öltözött művelődés- és sportházban a hazafias népfront vas megyei bizottsága, a hadkiegészítési és területvédelmi parancsnokság és a határőrség kerületi parancsnoksága, ezzel is emlékeztetessé kívánta tenni a hadköteles ifjak számára életüknek ezt a jelentős napját.

Kovács Béla, az országos béketanács főtitkára ünnepi beszédében felidézte történelmi multunk nagyszerű példáit, a dicsőséges tanácsköztársaság napjait, szólt az új rendért harcoló hősök tetteiről, s felhívta a fiatalok figyelmét: bizonyítsák képességeiket, felkészültségüket a haza, a béke védelmében. ezután Tóth Imre vezérőrnagy, a határőrség országos parancsnoka köszöntötte a bevonulókat és a szülőket. elmondotta, hogy megtisztelő, szép, ugyanakkor nehéz feladat vár az ifjú határőrökre: államunk és közbiztonságunk, népünk eredményeinek, békés építőmunkájának védelme.

a bevonuló határőrök nevében ifjú pajor Kálmán tett ígéretet, hogy tudásuk legjavát adják a határőrszolgálatban, s érdemessé válnak a dolgozó nép megbecsülésére, a szülők képviselőjében pajor Kálmán édesapja bucsuzott a fiataloktól. kérve őket: példamutatóan, becsülettel teljesítsék feladatukat. szólt a parancsnokokhoz is: neveljék bátor, küzdeni tudó emberré a bevonulókat, segítsék őket úgy mint a szülők.

Szombathelyi 405. számú ipari szakmunkásképző és szakközépiskola lánytanulói emléklappal és virággal kedveskedtek a bevonuló határőröknek. /mti/

.-.-

bb.36. magyar tudósküldöttség utazott moszkvába

km/fe/bc/p di

1979. március 20.

Király István akadémikus vezetésével magyar tudósküldöttség utazott kedden moszkvába arra a tudományos ülésre, amelyet a Szovjetunió Tudományos Akadémiája rendez a magyar tanácsköztársaság kikiáltásának 60. évfordulója alkalmából. /mti/

.-.-

18.16/p

-54-

100

bb.35. szerdán március 21-én beköszönt a csillagászati tavasz

1 kg /p pp di

1979. március 20.

március 21-én szerdán 6 óra 22 perckor beköszönt a csillagászati tavasz, s nap-éj egyenlőség alakul ki bolygónkon, vagyis az északi és déli féltekén egyaránt 12 óra a nappal, és 12 óra az éjszaka. télen bolygónk a nap körüli pályán vándorolva tengelyével úgy fordult a nap felé, hogy a déli félteke kapta a több fényt, most szeptember 23-ig, a következő nap-éj egyenlőség dátumáig az északi félteke fordul a nap felé, a déli féltekén pedig elértek az őszi évszakhoz. nálunk mostantól a nap mind magasabban delel, tovább hosszabbodnak a nappalok, s rövidülnek az éjszakák, egészen június 21-ig, a csillagászati nyár időpontjáig. hazánkban az első csillagászati tavaszi napon reggel 5 óra 47 perctől délután 5 óra 57 percig a horizont felett halad a nap-korong.

a csillagászati tavaszt megelőzte a jó idő, a napok óta tartó szokatlan enyheség várhatóan szerdán is folytatódik, általában 15-20 fok körüli hőmérsékletre számíthatunk, sok napsütéssel. ez 6-7 fokkal haladja meg a március 20 körüli sokévi átlagot. az országos meteorológiai szolgálat előrejelzése szerint csütörtökön felhősödés alakul ki, s záporok, zivatarok is előfordulhatnak, pénteken és szombaton azonban ismét száraz, napos idő lesz, amelyet vasárnap újabb eső követ. /mti/

.-.-

bb.37. városi kiállítótermet nyitottak tatabányán

ráb/bam/p di

1979. március 20.

az első városi kiállítótermet avatták fel kedden tatabányán, a település legújabb lakónegyedében, a dózsakertben. a reprezentatív tálatokra alkalmas bemutatóteremben elsőként Kernstok Károly művészetét ismerhetik meg a látogatók. Kernstok, mint a „nyolcak”, csoportosulásának vezető alakja, tevékeny résztvevője volt a tanácsköztársaság idején a képzőművészeti életnek és sok szál kötötte Komárom megyéhez is. a magyar nemzeti galéria és a tatabányai Kuny Domokos Múzeum Kernstok gyűjteményével együtt bemutatják a művész és a tanácsköztársaság kapcsolatát utaló írásos dokumentumokat is. /mti/

.-.-

18.23/p

-55-

100

bb.38. országos tanácskozás a tájrendezésről ...

kov/bam/p di

1979.március 20.

a települések korszerűsítése és a természeti környezet rendezése elválaszthatatlan egymástól - hangoztatták a szakemberek azon az országos tanácskozáson, amelyet nyolc tudományos egyesület, illetve szervezet rendezett egyben. a kedden zárult kétnapos konferencián több mint kétszáz szakember vett részt az ország minden részéről. számot adtak a környezetvédelem hazai eredményeiről és mindenekelőtt azt vizsgálták, hogyan lehet az egyes tájak sajátos fejlesztési programját országosan összehangolt, egységes elgondolások alapján megvalósítani. egyetértettek abban is, hogy a tervezés és a kivitelezés különböző területein dolgozó szakembereknek azonos elvek alapján kell cselekedniük, amelyek megfogalmazására ajánlásokban kérték fel az illetékes főhatóságokat.

a záróülésen megállapították: az idegenforgalom növekedése nagy gond elé állítja a tájegységek természeti értékeiért felelős szakembereket. ma még javarészt kidolgozatlanok a tájrendezés és a környezetvédelem közigazgatási, módszertani és gazdasági kérdései./mti/

..-

bb.39. szakmatörténeti tanácskozás budapesten

t -táv/z/dg/p di

1979. március 20.

először rendeztek hazánkban szakmatörténeti tanácskozást szakmunkástanulóknak kedden, a pataky istván művelődési központban. a résztvevő 130 diák kiállítási tárgyakkal, írásos beszámolókkal nevezett az országos diáknapiak, ismerte meg szakmáinak történetét, pályázatára.

a szakmatörténeti kutatások jelentőségét, valamint nevelő hatását kunnert józsef, a szakoktatási és továbbképzési intézet igazgatóhelyettese méltatta. elmondta: elődeik szakmai fogásait hivatásuk gyakorlása közben is jól hasznosíthatják majd az ifjú kutatók. ezért is szükséges a mozgalom továbbviesítése. a továbbiakban pedig a kutatások egyik fehér foltjáról is szó esett a tanácskozáson. arról, hogy már-már felelősbe merültek a népi kollégiumokkal párhuzamosan megalakult szocialista tanonc és ifjummunkásothtonok. a több mint 30 évvel ezelőtti esemény felidérete a szakmunkástanuló, történészeknek is szép feladatot kínál, egyben kitűnő lehetőség a felszabadulás 35. évfordulójának köszöntésére.

/folyt. köv./
18.30/p

-56-

19¹⁰ UG

bb.39./szakmatörténeti...folyt/p

a teljes ülést követően a szakmák szerint öt szekcióban vitatták meg a diák kutatók tennivalóit.

az ülésen értékelték a pályázatra beküldött munkákat is. a legszínvonalasabb kiállítási anyag és dolgozat elkészítéséért első díjat kapott a budapesti 9-es és 18-as, valamint a nyírágyházi 110-es számú ipari szakmunkásképző intézet alkotó közössége./mti/

..-

bb.40./ ünnepi ülés....2. folyt/p

ezután nemes dezső az ünnepi ülés szónoka lépett a mikrofonhoz / beszédét mai bb.14-es számú kiadásunkon közöltük, az embargót feloldjuk!

nemes dezső beszédét követően losonczy pál mondott zárót. /beszédét mai bb.33.sz. kiadásunkban közöltük. az embargót feloldjuk./

az ünnepi ülés losonczy pál zárszava után az internacionálé hangjaival ért véget./mti/

..-

bb.44. a tanácsköztársaság 60. évfordulója jegyében - ünnepek, megemlékezések országszerte

ö st/mné/p di

1979. március 20.

a magyar tanácsköztársaság 60. évfordulója alkalmából rendezett ünnepek és megemlékezések kedden tovább folytatódtak az egész országban. több megyeszékhelyen tartottak ezen a napon megyei diszünnepeket, a fiatalok sokhelyütt fáklyás felvonulásokkal, nagygyűlésekkel ünnepelték az évfordulót, számos városban és községben koszorúzták meg a tanácsköztársaság hőseinek, mártírjainak emlékműveit, emléktábláit. a városokban és falvakban kiállításokat nyitottak meg, amelyek a dicsőséges 133 nap eseményeit idézik fel. több testvérterületi küldöttség érkezett ezen a napon is hazánkba az évforduló alkalmából, a már korábban érkezett küldöttségek pedig résztvettek a testvérmegyékben, illetve testvérvárosokban rendezett ünnepeken.

/folyt köv./
18.35/p

-57-

20⁰⁵ UG

bb.44./a tanácsköztársaság.....1.folyt/p

győr-sopron megye központi diszünnepségét a győri kisfaludy színházban tartották meg. az ünnepségen megemlékezések elhangzása után a győri színház művészei, a városi filharmónikus zenekar tagjai, iskolai és üzemi kórusok adtak műsort. győrtött a rába művelődési központban megnyitották a tanácsköztársaság győr-sopron megyei eseményeit eredeti dokumentumok és fényképek, valamint tárgyi emlékek bemutatásával felidézõ kiállításjt.

veszprémben a petõfi színházban rendezték meg a megye diszünnepségét, amelyen résztvettek egykori vöröskatonák, a párt veterán harcosainak képviselõi is. az ünnepi beszéd elhangzása után a petõfi színház művészei a magyar tanácsköztársaság történetének eseményeit felelevenitõ műsort adtak. a veszprémi bakony muzeumban ék szándornak a tanácsköztársaság történetével kapcsolatos grafikáiból, plakátterveiből, vázlataiból és tanulmányaiból nyílt kiállítás.

zalaegerszegen együttes ünnepi ülést tartott az évforduló alkalmából a megyei párt és kisz-bizottság és a megyei tanács-. az ülésen részt vettek a munkásmozgalom megyében élõ idõs harcosai is.

a somogy megyei emlékünnepséget a kaposvári csiky gergely színházban rendezték meg. részt vett az ünnepségen a szovjet testvérterületi delegáció is, amelynek vezetője pavel artyomovics leonov, az szkp központi bizottságának tagja, kalinyin megye pártbizottságának első titkára. kaposvárott megkoszorúzták a latinca század egykori laktanyájának falán elhelyezett emléktáblát, a város krénusz jános általános iskolájának diákjai és tanárai pedig iskolájuk névadójának, a tanácsköztársaság mártirjának a mellszobrán helyeztek el koszorút. a kaposvári uttörõk a tanácsköztársaság veteránjaival találkoztak, a városi petõfi emlékkönyvtárban pedig az évforduló tiszteletére szavalóversenyt rendeztek. jákó községben, marcaliban és iharosberényben a tanácsköztársaság helyi vezetőire, mártirjaira emlékeztek.

pest megyében munkásmozgalmi muzeumot nyitottak budakeszin. az inernacionalista harcosok elõtt tisztelgõ kiállításnak otthont adó épület, amely 1919-ben a nagyközség direktóriumának székháza volt, széleskörû társadalmi összefogással épült ujja. az avatáson részt vettek a nagy napokrészesei, a veterán internacionalisták is.

/folyt köv./
18.45/p

20¹⁰ VG

-58-

bb.44./ a tanácsköztársaság2.folyt/p

heves megye politikai és társadalmi életében kiemelkedõ szerepet töltött be a tanácsköztársaság idején kolacs kovszky lajos. az õ siremlékét avatták fel egerben a városi temetőben, egykori lakóházán pedig emléktáblát helyeztek el. kedden érkezett meg egerbe a bolgár és a szovjet testvérterületi delegáció, amely részt vesz a jubileum alkalmából rendezett megyei ünnepeken.

nógrád megye több városában és községében rendeztek koszoruzási ünnepeket. salgótarjánban a hajdani vöröskatonák emlékművét, kisterenyén a tanácsköztársaság emlékművét, mizerfán hován józsef emléktábláját koszorúzták meg. salgótarjánban, kisterenyén és kazáron a forradalmárok idõs és fiatalabb nemzedékai találkoztak. salgótarjánban és balassagyarmaton a fiatalok fáklyás felvonulással tisztelegtek a magyar tanácsköztársaság emléke elõtt. az évforduló alkalmából rendezték meg az uj kisztagok ünnepélyes fogadalomtételét nagybátonyban, kisterenyén, cereden, kazáron, karancslapujtõn és mátranovákön.

szolnokon a város és a megye mintegy 20.000 fiatalja fáklyákkal, transzparenszekkel, lampionokkal vonult fel a jubileumi terre, ahol az éneklõ ifjúság megyei kórustalálkozó részvevõiból alakult háromszáz tagu énekkar forradalmi dalokkal köszöntötte õket, majd nagygyûlésen emlékeztek meg a 60 évvel ezelõtti dicsõ napokról. a tanácsköztársasági évforduló alkalmából avatták fel szolnokon a jászárokszallási születésü solymosi ignácnak, a kommunista földmunkás-és parasztmozgalom kiváló vezetőjének mellszobrát, szabó lászló szobrászművész alkotását.

bács-kiskun megye városai közül kedden kalocsán tartottak emlékünnepséget, kiskunfélegyházán pedig koszoruzási ünnepeket rendeztek a tanácsköztársaság emléktáblájánál. a megyében több kiállítás nyílt a tanácsköztársaság dokumentumaiból.

a borsod megyei kisz bizottság az évforduló alkalmából nagygyûlést rendezett a miskolci sportcsarnokban 5.000 fiatal részvételével. az ünnepi beszéd elhangzása után a gyûlésen a kisz 1.000 uj tagja tett fogadalmat. miskolcon a diósgyõri vasas művelõdési központ elõtt avatták fel kiss istván kossuth-díjas szobrászművész „munkástrón, „cimü, monumentális acélszobrát. a tanácsköztársaság évfordulója jegyében nyílt grafikai kiállítás a miskolci rónai sándor megyei művelõdési központban. a borsod megyei képzõművészek részére kiírt pályázat anyagából rendezett kiállításon 12 alkotó 38 munkája került a közönség elé.
/folyt köv./
18.55/p

-59-

20¹⁰ VG

bb.44./ a tanácsköztársaság3.folyt/p

a tolna megyei ünnepek nyitányaként pakson koszorúzási ünnepeket rendeztek szabó erzsébetnek, a tanácsköztársaság mártírjának emléktáblájánál, a paksi atomerőmű lakótelepének új munkásművelődési központjában rézkarckiállítás nyílt, a tanácsköztársaság 60. éve, címmel. a társasági művelődési központban ünnepi nagygyűlést rendeztek a szovjet testvérterületi küldöttség jelenlétében.

székesfehérváron a szabadság téren rendeztek az évforduló alkalmából ifjúsági nagygyűlést. a városi kisz. alapszervezetek hálastaféjával köszöntötték a székesfehérváron élő kommunista veteránokat és megkoszorúzták 13 egykori vöröskatonáinak sírját. a március 15. utcán aszfalttrajzversenyt, jelvénybörzét és ügyességi vetélkedőket tartottak, alkalmi boltban árusították a tanácsköztársaság plakátjait és politikai kiadványokat. az ünnepi megemlékezés és fáklyás felvonulással fejeződött be. emlékünnepeket rendeztek mórton és kápolnásnyéken is.

békéscsabán a 19-esek terén álló, fegyveres munkás alakot ábrázoló tanácsköztársasági emlékműnél helyezték el a megyei és városi pártbizottság, a kisz. bizottság, a tanács, a társadalmi szervezetek és a fegyveres testületek koszorúit. megkoszorúzták az emlékművet a tanácsköztársaság veteránjainak képviselői is.
/mti/

bb.45. a kamara jugoszláv tagozatának ülése

sl/pá/p pp di

1979. március 20.

a magyar kereskedelmi kamara jugoszláv tagozatába tömörült, a két ország kapcsolataiban különösen érdekelt magyar külkereskedelmi és iparvállalatok képviselői kedden ülést tartottak. a két ország külkereskedelmének időszerű kérdéseiről tordai jeno külkereskedelmi miniszterhelyettes tartott tájékoztatót, megvitatották az 1979. évi munkaprogramot. a tervek szerint a vajdasági, a szerb, a szlovén, és a bosznia-hercegovinai szövetségi köztársaságok gazdasági kamaráinak képviselői magyarországra látogatnak, a szomszédos kamarai összekötő bizottságok pedig fokozottan közreműködnek a határmenti együttműködés elmélyítésében. magyar küldöttek horvátországi és macedoniai meghívásoknak tesznek majd eleget, ezenkívül a kamarai tagozat megszervezi a két ország textil- és ruházati, továbbá fa-, bútort- és cellulózipari társulásainak találkozóit.
/mti/ *maid*

19.10/p

-60-

W²⁰ UG

bb.46. kallós ödön moszkvába utazott

sl/pá/p pp di

1979. március 20.

kallós ödön, a magyar kereskedelmi kamara elnöke, a nemzetközi kereskedelmi kamara kelet-nyugati összekötő bizottságának szocialista társelnöke kedden moszkvába utazott. a nemzetközi kereskedelmi kamara vezetőinek társaságában a szovjetunió minisztertanácsa tudományos-műszaki állami bizottságának és a szovjetunió kereskedelmi és iparkamarájának vezetőivel egy kelet-nyugati környezetvédelmi konferencia megrendezéséről tárgyalt. a konferencia amelyet a tervek szerint az összekötő bizottság szeptember folyamán a szovjetunióban rendez. hozzájárul az ENSZ európai gazdasági bizottsága európai környezetvédelmi konferenciájának előkészítéséhez.
/mti/

bb.47. kitüntetés

k/s/bc/p di

1979. március 20.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa gábor móríc festőművésznek 90. születésnapja alkalmából, hét évtizedes művészi alkotó munkássága elismeréséül a munka érdemrend arany fokozatát adományozta. a kitüntetést tóth dezső kulturális miniszterhelyettes kedden adta át.

x x x

kedden, a nemzeti galériában kamarakiállítás nyílt a 90 éves gábor móríc festőművész portréiből és csendéleteiből. tárlata április végéig tekinthető meg.
/mti/

bb.48. a fővárosi vízművek

k bc/p di

1979. március 20.

értesíti a budapesti lakótelep lakóit és az ottani közintézményeket, hogy vízhálózat-átalakítási munkák miatt március 22-én 8 órától 17 óráig szünetel a vízszolgáltatás.
/mti/

bb.51. szabó tamás kiállítása

csiz/kz/mné/p di

1979. március 20.

kedden a salgótarjáni ifjúsági házban megnyílt szabó tamás szobrászművész kiállítása. ez a fiatal alkotó első tárlata. a szülővárosát tisztelte meg vele. a kiállításon portrék, plakettek, üveg- és bronzplasztikák, továbbá olajfestmények tanuskodnak a pályakezdő művész széleskörű műfaji és tematikai érdeklődéséről.
/mti/

19.25/p

-61-

bb.49. mezőgazdasági termelővállalatok és az agrimpex társulási szerződése

t sz/fe/pp/p di

1979. március 20.

az ugynevezett forrólevegős száritmányok -azaz a zöldtakarmány lisztek, illetve a félkész terméknek számító pelletek exportlehetőségének jobb hasznosítására kedden társasági szerződést kötött az agrimpex külkereskedelmi vállalat az állami gazdaságok valamint a termelőszövetkezetek kereskedelmi vállalatával.

e fontos mezőgazdasági termékek intenzív előállítására körülbelül egy évtizede alakult ki hazánkban. a külkereskedelmi vállalat eleinte pár száz tonnát szállított külföldre belőlük, ma már azonban negyedmillió tonnát exportálnak évente. az export fokozására a jelenleginél is nagyobbak a lehetőségek, ezért az agrimpex a jövőben szorosabban együttműködik a termelőgazdaságokkal, hogy minél jobb minőségű árut adhassanak el a legkedvezőbb áron, s a szállítási határidőket is pontosabban tartásuk. az agrimpex rövidesen hasonló társasági szerződést köt a partner termelővállalatokkal a vetőmagexport növelése érdekében is. /mti/

bb. 50. iskolát neveztek el frankovics mihályról

t da/bc/p d

1979. március 20.

az első magyar proletárállam kikiáltásának 60. évfordulója alkalmából frankovics mihálynak, a tanácsköztársaság rákos-palotai direktóriuma tagjának nevét vette fel kedden az ujjpaltai neptun utcai általános iskola, az 1974-ben épült, harminc tantermes oktatási intézményben jelenleg 1350 gyermek tanul 76 pedagógus irányításával.

a névadó ünnepségen -amelyen scheffer lajos, a xv. kerületi pártbizottság titkára mondott beszédet -az iskola diákjai műsorral emlékeztek frankovics mihály életutjára. /mti/

19.30/p

-62-

20²⁵ VG

bb. 52 tudományos konferencia a tanácsköztársaság filmművészetéről

t/jok/z:/dg/rj di

1979. március 20.

a forradalmi kormányzótanács 1919. április 8-án - a világon először - elrendelte a filmszakma államosítását. erre emlékeznek budapesten a kedden kezdődött kétnapos nemzetközi tudományos konferencián. az 1919- a tanácsköztársaság hatása a filmművészetre című tanácskozáson, a filmarchivum székházában garai ercsi, a filmkultúra című folyóirat főszerkesztője bevezető előadásában emlékeztetett arra, hogy az államosított filmszakma művészi alkotómunkájának tömegek kulturális felemelkedését szolgáló tevékenység került a középpontjába. a program mellé álltak a magyar írók legjobbjai, mórlicz zsigmond, kosztolányi dezső, bródy sándor és mások, és csatlakoztak teljes tudásukkal és felkészültségükkel az akkor már néves filmrendezők, damó oszkár, korda sándor, kerész mihály is.

a 133 nap alatt husz vörös riport film készült el, amely a tanácsköztársaság filmhíradója volt. megfilmesítették a többi között gorkij: pénz című novelláját, dickens: twist olivier tömörkény: a lelkiismeret című regényét, bródy sándor: dada című drámáját.

a tudományos konferencia első napján archiv filmhíradó részleteket vetítettek, és megtekintették a résztvevők az egyetlen megmaradt, egész estét betöltő játékfilmet, a tegnap című alkotást.

a konferencia szerdán a bevezető előadáshoz kapcsolódó korreferátumokkal és hozzászólásokkal folytatódik. /mti/

-.-

bb. 53. színházi bemutató debrecenben

szü/rj kz di

1979. március 20.

két egyfelvonásos bemutatásával ünnepelte meg kedden a tanácsköztársaság kikiáltásának 60. évfordulóját a debreceni csokonai színház társulata. barta lajos: a sötét ház és nagy lajos: új vendég érkezett című művét vitte színpadra.

/folyt.köv./

19.40 nj

-63 -

20³⁰ VG

bb. 53. / színházi ... 1. folyt./rj

a sötét ház című darab 1918-ban egy bomladozó, ujat váró korszakban született, de csak később kerülhetett közönség elé. a tanácsköztársaság idején mutatta be a vigszínház nagy lajos: új vendég érkezett című egyfelvonásos a viszont már a tanácsköztársaság idején játszódik.

míndkét darabot negyedéves főiskolai hallgató - hegyi árpád illetve balogh gábor rendezte. /mti/

-. -

bb. 54. szimfonikus hangverseny a tatabányai sportcsarnokban

ber/kz/mné/rj di

1979. március 20.

az ezer személyes tatabányai sportcsarnokban vezényelte kedden este a magyar állami hangversenyzenekart kobajasi kenicsiro. a műsoron mozart és mahler művek szerepeltek. közreműködött kovács lóránt fuvolaművész. komárom megye három városa - tatabánya, tata és oroszlány - egyaránt igényt tartott a világhírű karmester vendégszereplésére. külön-külön nem volt megoldható a fellépése ezért a megye legnagyobb „termében,, a tatabányai sportcsarnokban rendezték meg a koncertet. a hely még így is kevésnek bizonyult. /mti/

-. -

bb. 55. időjárásjelentés

rj di

1979. március 20.

a meteorológiai intézet jelenti 1979. március 20-án este:

élénk szél

várható időjárás az ország területére szerda estig. változóan felhős idő várható. elsősorban záporral, zivatarral. a délnyugati szél újból megélénkül. enyhe marad az idő. a hőmérséklet holnap kora délután 15-20 fok között lesz. /mti/

-. -

7.45 rj

-64 -

20⁴⁰/UG

bb. 56. 13 évi szigorított börtön, emberölésért

kán/rj di

1979. március 20.

emberölés ügyében hozott ítéletet kedden kaposvárrott a megyei bíróság bogdán gábor 29 éves somogy megyei kéthelyi segédmunkás 1978. december 23-án a kocsmából hazafelé menet a lakóhelyéhez közeli homokbánya kerítésoszlopait kezdte kivágni. csirják károly 56 éves éjjeliőr figyelmeztette, ezért bogdán gábor a fejszével fejbevágtá. az éjjeliőr egy óra múlva belehalt súlyos sérülésébe.

a bíróság bogdán gábort 13 évi szigorított börtönbüntetésre ítélte és 10 évre eltiltotta a közügyektől. az ügyész az ítéletet tudomásul vette a vádlott és védője enyhítésért fellebbezett. /mti/

-. -

bb. 57. a külkereskedelmi főiskola és az állami biztosító együttműködése

i/kf/rj pp di

1979. március 20.

a nemzetközi biztosítás formáinak továbbfejlesztését, a magasabb képzettségű biztosítási szakember utánpótlást szolgálja a külkereskedelmi főiskola és az állami biztosító kedden aláírt három évre szóló együttműködési szerződése.

a megállapodás értelmében a főiskola és a biztosító közös elemző munkája alapján korszerűsítik, bővítik a jelenlegi nemzetközi biztosítási lehetőségeket. a nemzetközi kereskedelmi forgalomban ma már nélkülözhetetlen például a gyártmányfelelősségi és a szerelésbiztosítás. ezért a főiskola vállalta, hogy szakmai konferenciák, tanácskozások keretében a külkereskedelmi és a külkereskedelmi joggal rendelkező vállalatok szakembereivel részletesen megismerteti a nemzetközi biztosítások feltételeit. a jövőben a főiskolán szélesebb körben oktatják majd a külkereskedelemben kerülő fiatal szakembereknek a biztosítási ismereteket. az állami biztosító lehetőséget ad a főiskola külkereskedelmi-áruforgalmi szakán tanulóknak, hogy háltózatában folytathassanak gyakorlatot, segítséget ad szakdolgozatok, diplomamunkák elkészítéséhez, a főiskola pedig hozzájárul ahhoz, hogy mind az intézet, mind az érdeklődő vállalatok társadalmi ösztöndíj szerződést köthessenek a nemzetközi biztosításban képzettséget szerző tanulókkal. /mti/

-. -

19.55 rj

-65 -

20⁴⁰/UG

60.008/16

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

bb.58. tűz a bábolnai mezőgazdasági kombinátban

be/z/p di

1979. március 20-.

kedden délután -feltehetően egy olajkályha műszaki hibájából- tűz keletkezett a bábolnai mezőgazdasági kombinát egyik nagy baromfiistállójában. szerencsére az épület éppen üres volt, szerdán telepítették volna be csibékkel. az oltásra kivonult komáromi, tatabányai és győri állami, valamint a szőnyi üzemi és a bábolnai önkéntes egységek két óra alatt eloltották a lángokat. a tetőszerkezet jelentős része azonban legégett. a tűz okának és a kár értékének megállapítására a vizsgálat még tart. /mti/

bb. 59. a belföldi főszerkesztőség hireinek jegyzéke
kedden 14 órától

nj di

1979. március 21.

- 25. gyorsítják az üzlethálózat bővítését komárom megyében
- 26. egészségügyi ellátásról a vi. kerületben
- 27. cukortermesztési rendszer beszámoló
- 28. állattenyésztés Franciaországban
- 29. elfekvő másodnyersanyagok
- 30. magyar-portugál kapcsolatokról /7. jav./
- 31. emlékkiállítás a petőfi irodalmi muzeumban /9. sz. jav./
- 32. losonczi pál beszéde /6. jav./
- 33. losonczi pál záróbeszéde
- 34. határőrfogadás szombathelyen
- 35. csillagászati tavasz
- 36. tudósküldöttség moszkvába
- 37. kiállítóterem tatabányán
- 38. tájrendezési tanácskozás
- 39. szakmatörténeti tanácskozás
- 40. ünnepi ülés /8. sz. jav./
- 41. szerk. figy.
- 42. kitüntetések
- 43. üdvözlő táviratok
- 44. ünnepek, megemlékezések országsszerte
- 45. kamara ülés
- 46. kallós ödön moszkvába
- 47. kitüntetés
- 48. vízművek
- 49. társulási szerződés
- 50. iskola frankvocis mihályról
- 51. szabó tamás kiállítás
- 52. tudományos konferencia
- 53. színházi bemutató
- 54. szimfónikus hangverseny
- 55. időjárásjelentés
- 56. 13 évi szigorított börtön
- 57. a külker. főisk. és áb együttműködése
- 58. tűz a bábolnai kombinátban
- 59. hírjegyzék

/mti/

..--

- v é g e

készült az mti belföldi főszerkesztőségében
főszerkesztő: bajnok zsolt
szerkesztette: halasi györgy és dosztányi imre

1979. március 21. s z e r d a

bb.1. sortatarozás pesten és budán - bontások a bajcsy-zsilinszky uton

i don/pá/dg/ op di

1979. március 21.

az idén a mártírok útján és a bajcsy-zsilinszky uton folytatódik a sortatarozás. a budai főútvonalon a margit-hid-tól a széna térig mindkét oldalon összesen 56 épületet fiatalítanak meg. - mondta az mti munkatársának harasta miklósné, a fővárosi tanács ingatlankezelési és építési főigazgatóságának csoportvezetője. a budai épületek egy részét már beállványozták, és a kivitelezők, a fővárosi 1-es és 2-es számú építőipari vállalat dolgozói hamarosan megkezdik a munkát. mintegy 50 ezer négyzetméternyi homlokzatot újítanak fel: a házak többnyire zöld, barna és sárga színű ruhát kapnak.

a tatarozással egyidejűleg újrafestik az ablakkereket és a redőnyöket. öt épületet, a mártírok útja 38, 40, 51-53 és 67. számú, valamint az egyik sarokházat, a török utca 4 szám alattit, műanyagburkolattal vonják be. a főútvonalon kicserélik az elhasználadott, megkopott portálakat is. a többi között új kirakatot kap a 5/a., az 5/b, a 9., a 18. és a 22. számú épület.

/folyt köv./

-1-

UG